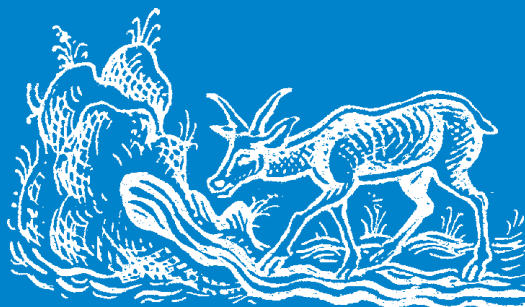

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΟΜΕΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΠΑΤΡΙΔΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. Ε. Τσιρόπουλος: Η ελληνική κιβωτός	75
Ανδρ. Κάλβος: Ο βωμός της πατρίδος	76
Νικ. Σπ. Βούλγαρης: Η θυσία του Μεσολογγίου	77
Χρυστ. Γ. Κωνσταντόπουλος: Ισλάμ. «Ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ» (Β')	80
Βασ. Χαραλαμπίδης: Ανάγκη λιτότητας	85
Ελ. Ν. Φωτοπούλου: Γεώργιος Δροσίνης	88
Αρ. Π. Αντωνοπούλου: Η παραμελημένη πλευρά της αγωγής (Β')	93
Ευστ. Ριμπάς: Καλλιέργεια των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο	96
Ζαχαρίας Παπαντωνίου: Κακιά γλώσσα	99
Θέσεις και Προβληματισμοί: Η Παιδεία στα χρόνια της Μεγ. Ελληνικής Επανάστασης - Οι Δάσκαλοι του Γένους - Εγκλήματα από την κρατική ανοχή - Ο φόβος του σημερινού ανθρώπου	104
Γ. Σουρής: Το κατηγορητήριο οὕτως εθνοσωτήριο (ποίημα)	107

«ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος
ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων» (Ψαλμ. μα΄, 2)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΟΜΕΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΠΑΤΡΙΔΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ – ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»
ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Χρυστ. Γ. Κωνσταντόπουλος
Συντάσσεται από επιτροπή

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

1) ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ»

ΙΣΘΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, Τ.Κ. 20100

Τηλ.: 27410-29663 & 6932-659820

FAX: 27410-75727 www.apostolospavlos.gr

2) ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»

ΓΕΛΩΝΟΣ 9, Τ.Κ. 11521 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210-6443294

Τύποις: Paper Graph

Ετήσια εισφορά 15 ευρώ

Συνδρομές υποστηρικτών γίνονται δεκτές.

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄ 1989 – 1998, τ. 100)

ΕΤΟΣ 3ο - ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ • ΤΕΥΧΟΣ 18ο (118ο) • ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ:

«Όλοι χωρίς εξαίρεσιν ἔχουν χρέος νά γνωρίζουν γράμματα. Ἡ πατρίς ἔχει νά καταστήσῃ σχολεῖα εἰς ὅλα τά χωρία διά τά ἀρσενικά καί θηλυκά παιδιά. Ἐκ τῶν γραμμάτων γεννᾶται ἡ προκοπή, μέ τήν ὁποία λάμπουν τά ἐλεύθερα ἔθνη.»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΟΜΕΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΠΑΤΡΙΔΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

του Κώστα Ε. Τσιρόπουλου

Σε καιρούς πνευματικού χαλασμού, καθώς οι σημερινοί, είναι δραματικά αναγκαίο και υπαρκτικά τραγικό να αναζητεί, κάθε λαός και κάθε άνθρωπος, τη σωτηρία του σε μια βαθύτερη αυτογνωσία, φροντίζοντας ν' απαλλάξει την αληθινή του ταυτότητα από μύθους και στολίσματα που της πρόσθεσαν τα βιωμένα χρόνια.

Είναι δραματικά αναγκαίο, και ενόμιμο, γιατί τέτοιο υψηλό αγώνισμα υποβάλλει η ίδια η εντελέχεια της Ιστορίας. Και είναι υπαρκτικά τραγικό, γιατί χωρίς τέτοια συνειδητή κατάκτηση της ταυτότητας, οι άνθρωποι και τα έθνη χάνουν τον εαυτό τους, δεν υπάρχουν κατά τις προδιαγραφές του πνεύματος. Και τότε, δεν μπορούν ούτε να επισημάνουν την αποστολή τους στον κόσμο αυτό.

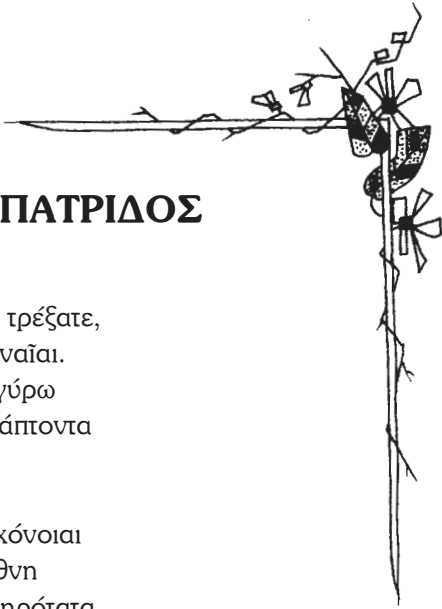
Το Εικοσιένα είναι ο υψηλός ιστορικός και συνάμα πνευματι-

κός χώρος όπου ο Έλληνας και ο λαός μας σύμπας οφείλει, σε ύψιστη εγρήγορση, να αγωνιστεί για να βρει και να γνωρίσει τον εαυτό του. Αυτό είναι η ιερή κιβωτός του Ελληνισμού με την οποία στην αγκάλη είναι προορισμένο να περνά απείραχτος από την φθορά του χρόνου. Είναι το ταμείο προτύπων μορφών και υποδειγμάτων βίου που εγαλβάνισε με αίμα η Ιστορία και τα ύψωσε εκεί όπου στρέφεται ο άνθρωπος για να ζητήσει εμπνεύσεις βίου.

Όσο το Έθνος βρίσκεται σε κοινωνία οργανική με το Εικοσιένα, ενωτίζεται το πολύμορφο δίδαγμα του κι εμπνέεται από αυτό, τόσο πιο στέρεη και αυθεντική θα γίνεται η καθημερινή του ζωή. Και όσο ο Έλληνας διδάσκεται από αυτό, τόσο πιο προσωπικός θα γίνεται ο βίος του, και τόσο πιο ατράνταχτος θα στέκεται μέσα στην ανεμοζάλη των καιρών...

(«ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ - Η κιβωτός του Νέου Ελληνισμού»)

Ο ΒΩΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τρέξατε, ἀδελφια, τρέξατε,
ψυχαί θερμαί, γενναῖαι.
Εἰς τόν βωμόν τριγύρω
τῆς πατρίδος ἀστράπτοντα
τρέξατε πάντες.

Ἄς παύσωσ' αἱ διχόνοιοι
πού ρίχνουσι τὰ ἔθνη
τυφλά, ὑπό τὰ σκληρότατα
ὀνύχια τῶν ἀγρύπνων
δολίων τυράννων.

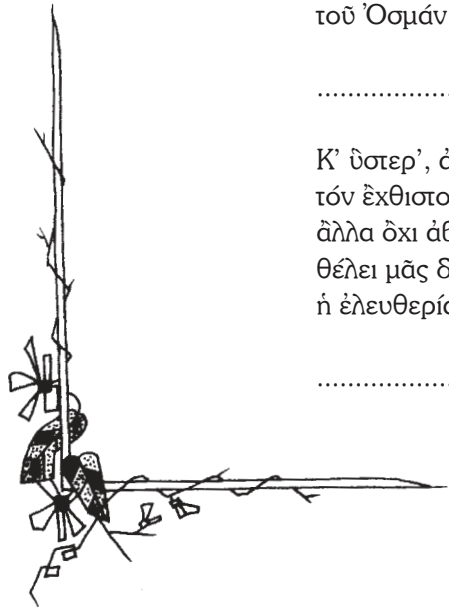
Τρέξατ' ἐδῶ· συμφώνως
τούς χορούς ἄς συμπλέξωμεν,
προσφέρων ὁ καθένας
λαμπράν θυσίαν, πολύτιμον,
εἰς τήν πατρίδα.

Ἐδῶ ἄς καθιερώσωμεν
τά πάθη μας προθύμως.
Τ' ἄρματα ἡμεῖς ἀδράξαμεν
μόνον διὰ νά πληγώσωμεν
τοῦ Ὁσμάν τὰ στήθη.

.....

Κ' ὕστερ', ἀφ' οὗ συντρίψωμεν
τόν ἐχθιστον ζυγόν,
ἀλλὰ ὅχι ἀβέβαια πλούτη
θέλει μᾶς δώσει πάλιν
ἡ ἐλευθερία.

.....

Ἀνδρέας Κάλβος

Μια φωνή για την κρίση

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

(Με κριτική θεώρηση)

του **Νικ. Σπ. Βούλγαρη**,
Καθηγητή - Συγγραφέα

Θρήνησε τη θυσία του Μεσολογγίου πρώτη η Ελλάδα. Θρήνησε δεύτερη η Ευρώπη. Θρήνησε ακόμα ο κόσμος όλος. Κρίση ελευθερίας ζούσε τότε ο Ελληνισμός. Μια θυσία ήταν η λύση. Δόθηκε από το Μεσολόγγι. Η αντίρα και ο κουρνιαχτός απ' το χαλασμό σκέπασαν, απομόνωνσαν και κατακραύωνσαν τους σκεπτικιστές διανοητές και λογίους. Βουβάθηκαν όλοι προς στιγμήν. Τα κλάματα των γυναικών ακούστηκαν στους αιθέρες και ταξίδεψαν στα πέρατα της οικουμένης, όπου εχθροί και φίλοι. Οι βόγχοι των πολεμιστάδων έγιναν σιωπηλοί κροταλισμοί στους αμφισβητίες των δικαίων όλων των «πολιτισμένων» λαών. Εκείνη την ώρα που το

μαντάτο περιφερόταν από στόμα σε στόμα, πολλοί ήταν που ζητούσαν να μάθουν το πώς και το γιατί. Κανένας όμως δεν έδινε εξηγήσεις, γιατί κανένας δε γνώριζε την αιτιολογία που γραφόταν στο κείμενο της απόφασης της Εξόδου. Ήταν η αντιμετώπιση μιας κρίσης αναπιολόγητης.

Η σκέψη του πρωτομάχου Γέρου του Μοριά, του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, λίγες μέρες μετά το μεγαλούργημα, με στοχασμό και διορατικότητα, τρισεξυπνα πλησιάζει στο μήνυμα που εκπέμφθηκε εκείνο το βράδυ της εξόδου. Τραντάζει την ωριαία σιωπή της τότε σκιώδους Κυβέρνησης του Ναυπλίου. Φωνάζει πανηγυρικά με τη γνώριμη απ' τους αγώνες φωνή του, όπως θα το 'θε-

λαν οι εξοδίτες. Λέγει: «Το Μεσολόγγι κράζει και μας δίνει ειδική εντολή. Μας λέγει προστακτικά. Να στείλουμε στις Ευρώπες δικούς μας αντιπροσώπους και ν' αξιώσουμε μόνοι μας αναγνώριση του αγώνα μας. Να μην περιμένουμε ενδιαφέροντα από ξένους». Έτσι κι έγινε! Οι αντιπρόσωποι ορίστηκαν. Έφυγαν, πήγαν!.. Οι πόρτες της Ευρώπης άνοιξαν αυτόματα. Οι επιστολές στους ισχυρούς της γηραιάς Ηπείρου που έστειλε απ' το Μεσολόγγι ο μεγάλος Λόρδος Μπάϋρον, μαζί με το οστικό κύμα απ' τις βροντές και τις θρηνώδεις κραυγές των Ελευθέρων πολιορκημένων, έκαμαν το θαύμα τους. Η κρίση κλονίστηκε. Ο σκεπτικισμός των υπολογιστών Ευρωπαίων με την μέχρι τότε ουδετερότητα μίλησε με τα λόγια του περιβόητου εκείνου Μέπτερνικ προς το Σουλτάνο, που εκλιπαρούσε βοήθεια: «Μας πρόλαβε το Μεσολόγγι, Μεγαλειότατε!..».

Ήταν άταφα ακόμη τα σώματα των ηρώων και οι καπνοί απ' το χαλασμό ανέβαιναν σαν λιβανωτός στους αιθέρες. Τότε, βράδυ της Μ. Τετάρτης, κάποιοι ιδεολόγοι νέοι, οι φοιτητές της Σορβόνης, διαδηλώνουν και απαιτούν. Ανήσυχος και άμεσος ο βασιλιάς της Γαλλίας Κάρολος ο Ι΄ αναφωνεί απ' τον εξώστη των ανακτόρων του Κεραμει-

κού: «Έπεσε το Μεσολόγγι; Ζήτωσαν οι Έλληνες!»! Πρώτη αναγνώριση της Ελληνικής Επανάστασης από επίσημα ευρωπαϊκά χείλη. Αιτία; Το Μεσολόγγι. Έλυσε έναν γόρδιο δεσμό. Έτσι τότε αναπαύτηκαν οι ψυχές των ηρώων του Μεσολογγίου. Το όραμα για το οποίο θυσιάστηκαν έγινε δίκαιο και αλήθεια. Απάντησε στην κρίση που δέσποζε για αιώνες. Έγινε ζωντανή ελευθερία!

Αργά μαθεύτηκε το κείμενο της Απόφασης της Εξόδου από ευρύτερους κοινωνικούς και λόγιους κύκλους. Αργότερα εκτιμήθηκε και καθυστερημένα έγινε στις μέρες μας μια πρώτη ερμηνεία του γεγονότος. Το ίδιο το κείμενο της Απόφασης, όπως το διατύπωσε ο Ιερομάρτυρας Ορθόδοξος Επίσκοπος Ρωγών Ιωσήφ, σπάνιο και μοναδικό από πλευράς χρόνου σύνταξης, άφησης διατύπωσης, εθελοντών αποδεκτών και υπέροχων εκτελεστών με κοσμοζάκουσα αποτελέσματα, κατέστη μοναδικό και ανεπανάληπτο.

Μια πρώτη ολοκληρωμένη ταγράφτηκε στις μέρες μας με την έκδοση «Το Μεσολόγγι των ιδεών». Εύχομαι και πιστεύω να βρεθούν, μετά από τούτη την κριτική θεώρηση της Θυσίας του Μεσολογγίου, πιο άξιοι ερμηνευτές και αναλυτές,

που θα αποκαλύψουν όλες τις κρυφές γραμματολογικές και αισθητικές πλευρές της απόφασης, της οποίας σκοπός ήταν να εμπνεύσει ιδεολόγους παλαιστές και να φλογοβολήσει αστραφτερά τον κόσμο, ώστε με το αποτέλεσμα της να φέρει το ποθούμενο λιανοχάραμα της ελευθερίας.

Σήμερα που ο Ελληνισμός αντιμετωπίζει μια νέα κρίση, μια νέα θυσία προσδοκάται για να δώσει διέξοδο στα αδιέξοδα που δημιουργήθηκαν, ως μη όφειλε, από καταλυτές ηθικών αξιών σε πολλούς τομείς της δημόσιας και της κοινωνικής ζωής στην Πατρίδα μας. Αυτοί είναι ντόπιοι και ξένοι. Οι ντόπιοι ας μην βαυκαλιζόμαστε ότι κάποιοι ξένοι θα μας σώσουν. Οι ξένοι δικά τους συμφέροντα υπηρετούν. Δεν σώζουν! Μια νέα θυσία χωρίς νόμους και παραγγέλματα προσδοκάζεται. Είναι η θυσία της ενότητας όλου του Ελληνισμού. Αυτή θα κατακεραυνώσει τους οποιουσδήποτε εκμεταλλευτές και θα φοβίσει τους σύγχρονους «Μέτερνιχ», που θα αναγκαστούν να αναφωνήσουν: «Δεν μπορούμε να παίζουμε με τους Έλληνες. Η ενότητά τους ως προσωπι-

κή θυσία μάς πρόλαβε, ευγενείς Ευρωπαίοι!!». Ενότητα πρακτικά και όχι στα χαρτιά και τους νόμους.

Είθε με αφορμή τη δημοσίευση τούτης της πρότασης στις έγκριτες «Κοινωνικές Τομές», να υπάρξει ευρεία συζήτηση, που να δείχνει την άμεση λύση. Τη λύση που ο πνευματικός κόσμος υποχρεούται να υποδείξει και να δώσει. Να δοθεί η ευκαιρία να γίνει μια επίκαιρη προσαρμογή ιδεών των νέων απαιτήσεων του Ελληνισμού. Ιδεών που θα μας οδηγήσουν σε πορεία αναγέννησης, όχι όπως τότε σε κάποια νέα ηρωοδόχο Ιερά Μονή, αλλά σε αξίες συνεργασίας και καταξίωσης για τη σωτηρία της Πατρίδας μας. «Ομόφωνα και ομόγνωμα», όπως τότε.

Η νέα θυσία ως γραμματική διατύπωση θα έχει πηγές και βοηθήματα μόνο τα αισθήματα και τις καρδιές των Νεοελλήνων, που θα κτυπούν στο ρυθμό της αγάπης για την Πατρίδα. Τότε η κρίση της επιτυχίας του εγχειρήματος εναποτίθεται στην ευμένεια και την ειλικρίνεια των πολιτών αλλά και στην πίστη που διαθέτουμε όλοι σαν στα μεγάλα ιδανικά του Μεσολογγίου.

ΙΣΛΑΜ. «ΕΣΧΑΤΗ ΩΡΑ ΕΣΤΙ» (Β')

του αρχιμ. **Χριστοδούλου Γ. Κωνσταντινούλου**

Το Ισλάμ, κατά το μέγιστο μέρος της υπόστασής του, οφείλει την εξάπλωσή του στους αιματηρούς πολέμους κατά των αντιπάλων του. Μέσα σε εκατό χρόνια οι οπαδοί του Ισλάμ δημιούργησαν τεράστια ισλαμική κτήση μέχρι την Ισπανία, η οποία περιέκλειε περιοχές της Περσικής και της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Ο Μωάμεθ ήταν ο πρώτος που εφάρμοσε τα όσα καταγράφηκαν στο Κοράνιο: «Οι αντίπαλοί σας, εάν δεν αποσυρθούν, αν δεν συγκρατήσουν τα χέρια τους, τότε συλλάβετέ τους και σκοτώστε τους, οπουδήποτε και αν βρίσκονται» (4η σούρα, στίχ. 91). Ο φιλόσοφος Κ. Γεωργούλης επισφραγίζει, πως η εξάπλωση του Ισλάμ επιτεύχθηκε εξ ολοκλήρου με τη χρησιμοποίηση βίας.

Σήμερα ορισμένοι πειρώνονται να παρουσιάσουν το Ισλάμ ως θρησκεία ειρήνης, δικαιοσύνης και αδελφότητας. Αυτή η απατηλή άποψη, μαζί με διάφορα υλικά ανταλλάγματα, παρασύρει κάποιους -ευτυχώς ελάχιστους- που βαφτίστηκαν χριστιανοί, να γυρίζουν την πλάτη προς τον Χριστιανισμό από άγνοια της χριστιανικής πίστεως.

Ο Χριστιανισμός είναι θρησκεία αγάπης, με σκοπό τη διόρθωση του αμαρτωλού ή και του αποστάτη και ποτέ την απώλειά του. Αλλά, αν συμβεί και αποστατήσει κάποιος από το Ισλάμ και γίνει Χριστιανός, τότε, ο «προφήτης» Μωάμεθ διά του Κορανίου του διατάζει: «Όποιον αλλάξει τη θρησκεία του, σκοτώστε τον».

Είναι γνωστό ότι η προσέλευση στον Χριστιανισμό είναι αποτέλεσμα ελεύθερης αποδοχής κάθε αν-

θρώπου. Υπάρχει τεράστια διαφορά διδαχής ανάμεσα στη Χριστιανική πίστη και στην πίστη του Ισλάμ. Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς σχετικά με την εξάπλωση του Ισλάμ, ήδη από το χρόνο της συστάσεώς του, μέχρι και των ημερών μας (μάλιστα με τα απάνθρωπα κακουργήματα που έχει διαπράξει τον 20ό και 21ο αιώνα);

Ο Αρχηγός της πίστεώς μας δηλώνει ότι οπαδοί Του είναι αυτοί που ασπάζονται τον χαρακτήρα των καταστατικών Του λόγων: «Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καί ἄρατί τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθήτω μοι» (Ματθ. 16, 24). Ἄβυσσος υπάρχει ανάμεσα στην χριστιανική πίστη προς τον Σταυρωθέντα Κύριο και στην αιμοδιψή πίστη του «προφήτη» του Ισλάμ.

Στο σημείο αυτό θεωρώ σκόπιμο ν' αναφερθώ σε έναν εξαιρετικά μεγάλον αποστάτη του Κορανίου, που όντως ξαφνιάζει όσους δεν γνωρίζουν αυτή την περίπτωση. Ποίος ο αποστάτης; Ο ΚΕΜΑΛ ΑΤΤΑΤΟΥΡΚ.

Μεταφέρω από το αξιόλογο έργο του κ. Νικ. Βασιλειάδη «Ορθοδοξία, Ισλάμ και Πολιτισμός»

τα ακόλουθα, που πρωτογράφηκαν στο π. «Σάλπιγξ Ορθοδοξίας» (1983, σ. 174):

«Το έτος 1922 ο μέγας μεταρρυθμιστής του τουρκικού κράτους Κεμάλ πασάς, κατά το μέγα συνέδριο του κόμματός του, απέρριψε το Κοράνιον ως ανήθικον, ως πορνογραφικόν, "Χιουλλέ"».

Ο Κεμάλ στο μέγα συνέδριο της μεταρρυθμίσεως διέταξε τον Μπασ-Χότζα (σσ. τον πρώτον των Χοτζάδων) να απαγγείλει εκφώνως και καθαρά εις επήκοον όλων μια αισχρή παράγραφο του Κορανίου, «ύψωσε (ο Κεμάλ) το Ευαγγέλιο και είπε μεγαλοφώνως: "Αυτό είναι το ιερόν βιβλίον του Ισά πεϊχαμπέρ (= του Ιησού του προφήτου)". Και πλήρης οργής είπε τα εξής τολμηρά λόγια: "Είναι αίσχος εις ημάς, εις τον 20όν αιώνα, να είμεθα οπαδοί του καμηλιέρη αλήτου και αμορφώτου. Και επέταξε το Κοράνιον, λέγων τρεις φορές: Αίσχος, Αίσχος, Αίσχος!!!"».

Ακριβώς τα ίδια αναφέρονται και στο βιβλίο «Ο ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ» (έκδ. 6η, εν Αθήναις, 1979). Σ' αυτό ο π. Φιλόθεος Ζερβάκος, ως ο Οδοιπόρος, στη σελ. 137 γράφει:

«Εύρισκόμενος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Ὀδοιπόρος, καί ἔχων

πληροφορίας ότι ό τότε Πρόεδρος τής Τουρκικής Δημοκρατίας Κεμάλ είχεν αποπτύσει τήν μωαμεθανικήν θρησκείαν, απέπειράθη νά προσελκύση αὐτόν εἰς τήν ὀρθόδοξον χριστιανικήν πίστιν. Καί ἤθελε μέν ὁ Κεμάλ νά προσέλθῃ εἰς τόν Χριστιανισμόν, ἀλλ' ἐπειδή τά πνεύματα τότε πολλῶν Μωαμεθανῶν ἦσαν ἐξημμένα λόγῳ τῶν μεταρρυθμίσεων, τάς ὁποίας εἶχε κάμει εἰς τήν θρησκείαν των, ἀνέβαλε δι' εὐθετώτερον καιρόν, ἀλλ' ἀσθενήσας ἀπέθανε καί δέν προέλαβε νά ἀσπασθῇ τόν Χριστιανισμόν».

Ολόκληρο το κείμενο της ιστορικής αυτής επιστολής καταχωρίζεται στο προαναφερθέν έργο «Ορθοδοξία, Ισλάμ και Πολιτισμός» (στις σελίδες 227 - 229) και φέρει ημερομηνία 8 Ιανουαρίου 1960.

Ας περάσουμε σε μια άλλη πλευρά, σχετική με τ' ανωτέρω, για το πώς θέλουν οι Μουσουλμάνοι (εν προκειμένω οι Τούρκοι) να μορφώνονται τα παιδιά τους στο Σχολείο. Αρχίζουν πρώτα από την πίστη και την αγάπη τους προς την Πατρίδα. Τραγουδούν τον εθνικό τους

ύμνο (τον οποίο παραθέτουμε σε μετάφραση, επειδή η έννοιά του είναι πολύ διδακτική για τους Έλληνες Γονείς):

«Είμαι Τούρκος, είμαι σωστός, είμαι εργατικός, είμαι κύριος. Αρχή μου: Προστατεύω τους μικρότερους μου, σέβομαι τους μεγαλύτερους. Και την πατρίδα μου και το έθνος μου το αγαπώ πιο πολύ από τον εαυτό μου. Ιδανικό μου: Να προοδεύω και να αναπτύσσομαι. Ισχυρότερη (χώρα) είναι η Τουρκία! Δεν υπάρχει όμοιά της. Ορκίζομαι να προχωρώ, χωρίς σταματημό, στον δρόμο που άνοιξες, προς τον στόχο που έδειξες. Η ύπαρξή μου αφιερωμένη στην Τουρκική υπόσταση. Τι ευτυχία να λέω ότι είμαι Τούρκος!» (Από το Ιντερνέτ, www.youtube.com).

Βασική επιδίωξη της ισλαμικής αγωγής είναι να γνωρίσει το παιδί το Κοράνιο και κατά δεύτερο λόγο τις Χαντίθ (Παραδόσεις). Η διδασκαλία του Κορανίου γίνεται ανέκαθεν από το πρωτότυπο αραβικό κείμενο, επειδή στο κλασικό Ισλάμ δεν επιτρέπεται η απαγγελία του σε μετάφραση. Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά σε μη αραβικές χώρες οφείλουν να μάθουν το αραβικό αλφάβητο και να αποστηθίζουν φράσεις χωρίς, έστω,

να καταλαβαίνουν το νόημά τους.

Από τον περασμένο αιώνα έγιναν μεταρρυθμίσεις στην ισλαμική αγωγή με βάση τα Ευρωπαϊκά δεδομένα, αρχίζοντας από το πιο φημισμένο μουσουλμανικό εκπαιδευτικό κέντρο του Αλ-Αζχάρ, που έχει ιδρυθεί στο Κάιρο από το 972 μ.Χ. Σ' αυτό το ισλαμικό πανεπιστημιακό συγκρότημα φοιτούν χιλιάδες σπουδαστές προερχόμενοι από όλο το μουσουλμανικό κόσμο.

Από τους σύγχρονους Μουσουλμάνους παιδαγωγούς επιδιώκεται ένα παιδαγωγικό σύστημα που να παραμερίζει τα αρνητικά για το Ισλάμ στοιχεία της δυτικής εκπαίδευσης και να αξιοποιεί τα πρακτικά πλεονεκτήματά της. Δηλαδή, ένα σύστημα που να εξασφαλίζει την ισλαμική ταυτότητα.

Χρήσιμες για τη μελέτη μας είναι οι πληροφορίες που πήραμε προσφάτως από την εφημερίδα «Η Καθημερινή», 9.1.11:

«Τα θετικά του τουρκικού συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης είναι αρκετά - όπως η διδασκαλία σε αγγλική και άλλες ξένες γλώσσες σε πολλά από τα μη κρατικά πανεπιστήμια. Αυτή η υπέρβαση βοηθάει τον καθηγητή και επιστήμονα να εντα-

χθεί πιο εύκολα στη διεθνή επιστημονική κοινότητα, όπως και τον φοιτητή (π.χ. πρόσβαση σε διευρυμένη διδακτική και επιστημονική ύλη). Οι φοιτητές είναι πιο πειθαρχημένοι από τους Έλληνες φοιτητές...

Με αυτό τον τρόπο έχει φτάσει η Τουρκία να γνωρίζει φρενήρεις ρυθμούς ανάπτυξης και, εκτός από τα περίπου 160 Πανεπιστήμια που φιλοξενεί σήμερα, εκκρεμούν αιτήσεις αδειοδότησης για άλλα 40».

Συμπληρωματικά πρέπει να σημειωθεί ότι στην Τουρκία υπάρχει και το κίνημα του Φετουλάχ Γκιουλέν, του ιμάμη που έχτισε μια εκπαιδευτική αυτοκρατορία και ελέγχει 1.000 σχολεία. Αυτός ομνύει τόσο στο Ισλάμ, όσο και στη δυτική επιστημονική σκέψη. Στα σχολεία του δίνεται έμφαση στις φυσικές επιστήμες και στα μαθηματικά. Παράλληλα, οι μαθητές ακολουθούν τις συντηρητικές αξίες των μουσουλμάνων πιστών. «Ο Γκιουλέν προπαγανδίζει ένα είδος "εκπαιδευτικού ισλαμισμού" ως εναλλακτική λύση στο "πολιτικό Ισλάμ", όπως δηλώνει στο περιοδικό «Time» ο Μπιλ Παρκ, λέκτορας στο King's College του Λονδίνου. «Οραματίζεται την "ισλαμοποίηση" του σύγχρονου τρόπου ζωής».

Η ισλαμική αναβίωση, με τη συμμετοχή σχεδόν όλων των ισλαμικών λαών, αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα.

Η στάση που παίρνουμε οι Έλληνες, ως ηγεσία και ως λαός, έναντι αυτής της απειλής είναι, τουλάχιστον, εξοργιστική. Αδιαφορία, στρουθοκαμηλισμός, έλλειψη διορατικότητας χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά όλων, καθόσον τα μηνύματα της ισλαμικής αναβίωσης μας φθάνουν απειλητικά. Και, με τον υποβόσκοντα μουσουλμανικό επεκτατισμό, περισφίγγουν την Ελλάδα. Η ανευθυνότητα όλων μας είναι άκρως επικίνδυνη.

Επιτακτική προβάλλεται η ανάγκη κινητοποίησης σύμπαντος του ελληνικού λαού, προς αντιμετώπιση της τουρκο-ισλαμικής πολιορκίας, γιατί σε λίγα χρόνια το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού της Ελλάδας θα είναι, όχι απλά αλλοδαποί, αλλά Μουσουλμάνοι αλλοδαποί. Αυ-

τοί οι αλλοεθνείς και αλλόθρησκοι θα απαιτούν από το Κράτος μας οργανωμένα μουσουλμανικά σχολεία, μουσουλμανικά τζαμιά, μουσουλμανικό κόμμα και μουσουλμανική γλώσσα (αρχικά σαν δεύτερη επίσημη γλώσσα της χώρας μας).

Ο νεοοθωμανισμός είναι σήμερα μια ευρεία θρησκευτική απήχηση του Ισλάμ, που υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα. Η ισλαμοποίηση της Ελλάδας είναι ο απώτερος σκοπός της Τουρκίας, καθώς υπάρχει σχέδιο για δημιουργία των Ηνωμένων Τουρκοϊσλαμικών Πολιτειών. Σε ένα τέτοιο σχεδιασμό, η ύπαρξη μεγάλου μουσουλμανικού πληθυσμού στην Ελλάδα είναι για τους Έλληνες εθνική αυτοκτονία.

Πρέπει στη χώρα μας να σημάψει πανελλήνιος συναγερμός, έναντι της πολύπλευρης απειλής του Ισλάμ. «Έσχατη ώρα έστί».

ΑΝΑΓΚΗ ΛΙΤΟΤΗΤΑΣ

του **Βασ. Χαραλαμπίδου**,
Φιλολόγου - Θεολόγου

Η λιτότητα είναι μια βασική Χριστιανική αρετή, η οποία είναι περισσότερο αναγκαία σήμερα, λόγω της δεινής οικονομικής κρίσεως της χώρας μας. Όλοι ανησυχούμε για το μέλλον. Αλλά, για να προλάβουμε τα χειρότερα και για να βελτιώσουμε την οικονομική κατάσταση της χώρας μας, επιβάλλεται να ασκηθούμε στη λιτότητα. Δυστυχώς έχουμε μάθει να ζούμε με πολυτέλεια και σπατάλη, προσπαθούμε να μιμηθούμε τους πλούσιους Ευρωπαίους, αυξάνουμε συνεχώς τις ανάγκες μας και έτσι συμβάλλουμε στην αύξηση της οικονομικής κρίσεως της χώρας μας. Παρασυρόμαστε ακόμη από την πληθώρα των αγαθών που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία και από τις σχετικές διαφημί-

σεις και αυξάνουμε συνεχώς τις ανάγκες μας, απαιτούμε χρήματα από τις διεθνείς αγορές με υψηλούς τόκους. Και έτσι φθάσαμε στην υπερόγκωση του δημοσίου χρέους και στην επιβολή σκληρών μέτρων από τις Διεθνείς Τράπεζες. Όλα αυτά μας στενοχωρούν, αλλά και μας απελπίζουν, διότι δεν βλέπουμε τρόπο εξόδου από την οικονομική κρίση.

Στο άρθρο αυτό προτείνω ένα βασικό μέτρο για την έξοδο από την οικονομική κρίση. Είναι η λιτότητα και η εργατικότητα. Για το θέμα αυτό είχα γράψει σχετικό άρθρο στο περιοδικό «Ακτίνες» το Νοέμβριο του 1991. Από τότε είχε ήδη φανεί η δεινή οικονομική κατάσταση της χώρας μας, αλλά κανείς δεν έλαβε μέτρα για τη βελτίωσή της. Όσα έγραφα τότε ται-

ριάζουν απόλυτα στη σημερινή κατάσταση και είναι ανάγκη, έστω και την τελευταία στιγμή να λάβουμε τα μέτρα μας. Θα παραθέσω μερικές σκέψεις από το άρθρο εκείνο.

Η χώρα μας ήταν πάντοτε και είναι μια χώρα πτωχή. Σήμερα, όμως, μαστίζεται από μια σοβαρή οικονομική κρίση, την οποία δεν αντιμετώπισε ποτέ στο παρελθόν σε τόση έκταση. Η χώρα μας δεν είναι μόνο πτωχή, αλλά και υπερχρεωμένη στους ξένους. Το κράτος δεν έχει να πληρώσει χρήματα για τους μισθούς των υπαλλήλων και των συνταξιούχων. Γι' αυτό συνάπτει εσωτερικά και εξωτερικά δάνεια με υψηλά επιτόκια. Η φαινομενική ευημερία και ο αμφιβόλου αξίας πλούτος μερικών συγχρόνων Ελλήνων δεν συμβάλλουν στη γενικότερη ευημερία της χώρας μας... Η (οικονομική) εξαθλίωση της χώρας μας επιτείνεται από τη σπάταλη ζωή πολλών, που καταναλώνουν πολλά αγαθά και ζουν με πολυτέλεια και χλιδή.

Με αυτή τη νοοτροπία (της υπερκατανάλωσης) η χώρα μας δεν θα μπορέσει ποτέ να βγει από το οικονομικό αδιέξοδο και να προοδεύσει. Οι αρχαίοι Έλληνες και οι πρόγονοί μας γενικά μπόρεσαν να δημιουργήσουν κάποια οικονομική ευρω-

στία στον τόπο μας και ανώτερο πο-
λιτισμό, χάρη στη λιτότητα και στην
εργατικότητα τους. Ο αρχαίος ιστορι-
κός του 5ου π.Χ. αιώνα, ο Ηρόδο-
τος, γράφει: «Τῇ Ἑλλάδι ἡ πενίη ἀεί-
ποτε σύντροφός ἐστι, ἀρετὴ δ' ἐπα-
κτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης εἰργασμένη
καὶ νόμου ἰσχυροῦ». Δηλαδή, η πε-
νία ήταν πάντοτε σύντροφος της Ελ-
λάδος, αλλά η ἀρετή της αποκτήθη-
κε με τη σοφία και τους ισχυρούς
νόμους. Η πενία έκαμε τους αρχαί-
ους Έλληνες εργατικούς, δημιουργι-
κούς και φιλοπρόόδους. Η ανέχεια
ξυπνούσε το μυαλό τους και δυνά-
μωνε την ενεργητικότητά τους, ενώ
ο πλούτος, η ευμάρεια και η πολυτέ-
λεια είχαν αποχαυνώσει τους αρχαί-
ους ανατολικούς λαούς. Οι αρχαί-
οι Έλληνες προσπάθησαν να νική-
σουν, να ξεπεράσουν τη φτώχεια με
την εργασία. Όπως γράφει ο Θου-
κυδίδης στον Επιτάφιο του Περικλέ-
ους, οι Αθηναίοι θεωρούσαν «τό πέ-
νεσθαι μή ὁμολογεῖν τινὰ αἰσχρόν,
ἀλλὰ τό μή διαφεύγειν ἔργῳ αἴσχι-
ον». Οι αρχαίοι Αθηναίοι δεν ντρέ-
πονταν να ομολογήσουν τη φτώχεια
τους. Θεωρούσαν, όμως, μεγαλύτε-
ρη ντροπή το να μην προσπαθούν
να την ξεπεράσουν με την εργασία.
Επίσης, νικούσαν τη φτώχεια με την
ἀρετή γενικά και την ισχυρή νομο-

θεσία (δηλαδή με την υπακοή στους νόμους).

Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν την αρετή του μέτρου. «Μέτρον ἄριστον», είπαν οι Επτά Σοφοί. Οι πρόγονοί μας απέφευγαν τις σπατάλες, δεν μιμούνταν την πολυτέλεια των ανατολικών λαών. Ο Λουκιανός παρουσιάζει ένα νεοπλατωνικό φιλόσοφο, τον Νιγρίνο, ο οποίος επαινούσε τους Αθηναίους, διότι απεχθάνονταν την χλιδή και τον πλούτο. Κάποτε, λέγει, πήγε στην πόλη τους ένας πλούσιος, που επιδεικνυόταν για τα ωραία του ενδύματα και την τρυφή ζωή του, για να καταπλήξει τους Αθηναίους, να τους εντυπωσιάσει. Οι Αθηναίοι, όμως, τον θεώρησαν δυστυχή και δούλο των ηδονών και τον περιφρόνησαν.

Ο φιλόσοφος Νιγρίνος ζούσε με λιπότητα, δεν ήθελε να είναι δούλος των υλικών αγαθών και των απολαύσεων. Πίστευε ότι η ελευθερία αυτή τον κάνει αληθινά ευδαίμονα. Το παράδειγμα των αρχαίων Ελλήνων μάς διδάσκει ότι η λιπότητα δεν είναι μόνο μια αρετή, αλλά εξασφαλίζει την αληθινή ευδαιμονία, την υγεία και την ελευθερία. Η λιπότητα, συνδυασμένη με την εργατικότητα, μπορεί να μας βοηθήσει και σήμερα

να ξεπεράσουμε την οικονομική κρίση και να προοδεύσουμε. Δυστυχώς, όμως, έχουμε μάθει στην καλοπέραση και αυξάνουμε τις ανάγκες μας και τις δαπάνες μας. Κάνουμε δηλαδή ό,τι θα επιδεινώσει την οικονομική μας κατάσταση (ως άτομα και ως κράτος) και ας γνωρίζουμε καλά τις συνέπειες των πράξεών μας. Ενδιαφερόμαστε μόνο για το σήμερα και αδιαφορούμε για το μέλλον. Ζούμε σαν να είμαστε πάμπλουτοι και ξεχνάμε την οικονομική κρίση της χώρας μας. Εξαρτάμε την ευτυχία μας μόνον από τα υλικά αγαθά. Γι' αυτό ζητάμε όλο και περισσότερα χρήματα από το κράτος. Τα υλικά αγαθά, όμως, δεν εξασφαλίζουν αληθινή ευτυχία. Αυτό το ξέρουν όλοι και όμως επιδιώκουν με απληστία την απόκτηση πολλών αγαθών με κάθε μέσο.

Είναι ανάγκη να ξαναβρούμε τις παλαιές αρετές μας, να ζήσουμε με μέτρο και ανάλογα με τις οικονομικές μας δυνατότητες. Να παύσουμε να καλλιεργούμε το πνεύμα της ευζωΐας και των ανέσεων, να ασκηθούμε στη λιπότητα και την εργατικότητα. Μόνον έτσι θα υπερβούμε την οικονομική δυσπραγία της χώρας μας και θα προοδεύσουμε ως άτομα και ως έθνος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

της **Ελισ. Φωτοπούλου**,
Εκπαιδευτικού

*«Δεν θέλω του κισσού το πλάνο ψήλωμα
σε ξένα αναστηλώματα δεμένο·
ας είμαι ένα καλάμι, ένα χαμόδεντρο,
μα όσο ανεβαίνω μόνος ν'ανεβαίνω.»*

Ο Γεώργιος Δροσίνης είναι ευρύτερα γνωστός ως ένας λιτός και ταπεινός ποιητής, ένας «σιγανόφωνος τραγουδιστής», ευκολονόητος, τα ποιήματα του οποίου διαβάζονται ευχάριστα ακόμη και από κάποιον άπειρο στην ποίηση, γι' αυτό άλλωστε δεν λείπουν και από τα σχολικά βιβλία. Η ποίησή του είναι λιτή και ταπεινή αλλά όχι αδύναμη και ασθενική.

Μεσολογγίτης στην καταγωγή, γεννήθηκε στην Αθήνα, κάτω από τον ίσκιο της Ακρόπολης, στις 9 Δεκεμβρίου 1859, δηλαδή την ίδια χρονιά που γεννιόταν και ο συνοδοιπόρος του Κωστής Παλαμάς.

Ο παππούς του Δροσίνη Γιώργης Καραγιώργης, γιος του Πρωτοκλέφτη των Αγράφων, υπήρξε αντιστράτηγος στην πολιορκία του Μεσολογγίου και σκοτώθηκε στην ηρωική έξοδο του Μεσολογγίου το 1826. Ο πατέρας του Χρήστος ήταν ανώτατος υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ μητέρα του ήταν η Αμαλία Πετροκόκκινου, η οικογένεια της οποίας κατέ-

βηκε στην Ελλάδα μαζί με τον Καποδίστρια. Προσέφεραν πολλά στον αγώνα για την ανεξαρτησία του Έθνους.

Ο ποιητής γεννήθηκε σε ένα αρχοντικό στην Πλάκα, όπου κατοικούσαν και οι θείοι της μητέρας του. Στις παιδικές του αναμνήσεις αυτοί οι θείοι κατέχουν ιδιαίτερη θέση. Φιλόμουσοι καθώς ήταν, κατείχαν δικό τους θεωρείο στο θέατρο και ο Δροσίνης από την ηλικία των δέκα ετών είχε τη δυνατότητα να παρακολουθεί όπερα και μάλιστα να την απολαμβάνει ιδιαίτερα. Πιθανότατα σε αυτήν την καθημερινή συναναστροφή με τους «γέρους», όπως τους αποκαλεί ο ποιητής συχνά, οφείλεται και ο συντηρητικός και μετρημένος χαρακτήρας του, που «από τη μια τον συγκράτησε από επικίνδυνα ξεγλιστρήματα, από την άλλη όμως του περιόρισε το θάρρος της θελήσεως και την ορμή της αποφάσεως». Όταν αργότερα μετακόμισαν σε δικό τους σπίτι, ο ποιητής απέκτησε το δικό του δωμάτιο. Εργαζόταν κρυφά και στα δυο μικρά δωμάτια της σοφίτας έχουν γρα-

φτεί τα περισσότερα Ειδύλλιά του. Στη σοφία αυτή συνεργαζόταν συχνά και με τον Παλαμά, τον Σουρή, τον Κουρτίδη και τον Πολέμη. Διάβазαν πολλά και διάφορα, έκριναν τα χειρόγραφα πριν δοθούν στο τυπογραφείο και έκαναν πολλά συγγραφικά και εκδοτικά όνειρα.

Ο Δροσίνης από παιδί έδειχνε ιδιαίτερη φιλομάθεια και δεν περιοριζόταν μόνο στη μελέτη των σχολικών μαθημάτων. Ο ελεύθερος χρόνος του μοιραζόταν ανάμεσα στη γυμναστική, τις εκδρομές, τα υπαίθρια παιχνίδια, τη σκοποβολή, τις μακρινές βόλτες στη φύση και στα εξωσχολικά διαβάσματα. Τον έθελγαν περισσότερο οι θετικές επιστήμες -φυσική, χημεία ή μηχανικά- και ως παιδί δεν είχε φανερώσει καμία κλίση προς την ποίηση.

Μπήκε στο πανεπιστήμιο για να σπουδάσει Νομικά. Γρήγορα όμως μετεπήδησε στη φιλοσοφική σχολή για να φύγει και από αυτή και να συνεχίσει τις σπουδές του στη Γερμανία.

Ο Δροσίνης δεν είναι μόνο ποιητής, πεζογράφος, δημοσιογράφος. Ο τίτλος που του αρμόζει περισσότερο είναι Αναμορφωτής της Παιδείας. Μεταξύ πολλών άλλων σπουδαίων επιτευγμάτων που κατόρθωσε είναι και το ότι ίδρυσε και διηύθυνε περιοδικά, εφημερίδες, βιβλιοθήκες. Είναι ιδρυτής της Σχολής Τυφλών και ως ο πρώτος Γραμματέας επί των Δημοσιευμάτων της Ακαδημίας Αθηνών καταρτίζει τον Εσωτερικό Κανονισμό αυτής. Δημιούργησε την Εθνική Πινα-

κοθήκη, πραγματοποίησε τη σύνταξη του Πρώτου Ιστορικού Λεξικού της Ελληνικής Γλώσσας, δημιούργησε Γραφείο Σχολικής Υγιεινής (που θέσπισε την Επιθεώρηση Σχολείων, την παρακολούθηση της υγείας των μαθητών, τους Σχολιάτρους, τα μαθητικά συσσίτια, τις αναρρωτικές άδειες στους εκπαιδευτικούς κ.λπ.), εισήγαγε τη γυμναστική στα σχολεία, αναδιοργάνωσε την Εθνική Βιβλιοθήκη. Χάρη στις ενέργειές του εγκρίνονται με νόμο 10 Βιβλιοθήκες σε όλη την Ελλάδα. Δημιουργείται Δημόσια Βιβλιοθήκη στη Θεσσαλονίκη και σε κάθε πόλη άνω των 30.000 κατοίκων. Καθιερώνεται η Γιορτή της Σημαίας. Πέρασε στα σχολικά βιβλία έργα επωνύμων ποιητών και πεζογράφων (Ο Γ. Δροσίνης με τον Γ. Κασδόνη εξέδωσαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα τρεις τόμους «Νεοελληνικών Αναγνωσμάτων», ένα για κάθε τάξη.) Οργάνωσε τα Αρχεία του Κράτους στα υπόγεια της Ακαδημίας και επίσης τα Αρχεία της Κέρκυρας και της Ύδρας, αναδιοργάνωσε το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, πέτυχε την είσοδο της Ελλάδος στη Διεθνή Ένωση της Βέρνης και έκανε γεγονός την Προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Πληθώρα άλλων σπουδαίων κατορθωμάτων του φανερώνουν και αναδεικνύουν μια πολύπλευρη προσωπικότητα, ένα ανήσυχο πνεύμα.

Μαζί με τον Κωστή Παλαμά θεωρείται ο Γενάρχης της Νέας Αθηναϊκής Σχολής. Τραγουδά τα απλά και τα ταπεινά. Μέλημά του είναι η διαφώ-

τιση του Λαού και η Αναγέννηση του Έθνους.

Το 1947, σαν αναγνώριση της αξίας του έργου του Γ. Δροσίνη, το Ελληνικό Κράτος (Ανώτατα Πνευματικά Ιδρύματα) τον πρότεινε για το βραβείο Nobel, το οποίο τελικά επιδόθηκε στο Γάλλο λογοτέχνη André Gide.

Τα ποιήματά του είναι συχνά σύγνομα, αντιρομαντικά, ζωντανά, ευκλονόητα, αρμονικά στη μορφή τους, τα περισσότερα μουσικά στην έκφρασή τους, εμπνευσμένα από τα θέματα της καθημερινής ζωής. Θεωρούνται προάγγελοι της γλωσσικής μεταστροφής και της πνευματικής αναγέννησης. Οι στίχοι του, απόσταγμα πολλών φιλολογικών θεωριών, έχουν διεισδύσει στη ζωή και στο πάθος της Ρωμιοσύνης. Η θρησκευτική συγκίνηση, που διαφαίνεται στους στίχους του Δροσίνη, είναι απαύγασμα μίας ιερής πίστης που δεν εγκατέλειψε τον ποιητή έως την τελευταία του πνοή. Ήταν πιστός και ευλαβής και είχε το σεβασμό στα καθιερωμένα θρησκευτικά έθιμα.

Το πεζογραφικό έργο του Δροσίνη έχει όλα τα γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν την ποίησή του: φυσιολατρία, ειδυλλιακή διάθεση, έντεχνη σύνθεση, ευγένεια στην έκφραση, απλότητα, απαλότητα, ειλικρίνεια. Πηγές από όπου ο Δροσίνης εμπνέεται τα πεζογραφημάτά του είναι η ελληνική φύση και η λαϊκή παράδοση. Τα πρώτα του πεζά τα έγραψε στην καθαρεύουσα. Η

διάθεση όμως της μεταστροφής στη δημοτική γλώσσα διαφαίνεται από τα πρώτα του κιόλας μυθιστορήματα. Χαρακτηριστικά στο πεζογράφημά του είναι ο συνδυασμός του λογογραφήματος με την ηθογραφία, η ζωή του χωριού με τη γαλήνη της και τις δυσκολίες της, ο απλός άνθρωπος με τη φροντίδα της καθημερινής ζωής, τους καπμούς του και τις προλήψεις του.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απόψεις του Δροσίνη για την εκπαίδευση και γενικότερα για την πνευματική καλλιέργεια. Πίστευε ότι η εκπαίδευση είναι η δύναμη πάνω στην οποία βασίζεται η δημιουργία υπεύθυνων πολιτών. Σύμφωνα με τον ποιητή, το ελληνικό έθνος στηριζόταν πάντοτε περισσότερο στις πνευματικές παρά στις υλικές του δυνάμεις. Και προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να στραφεί το ενδιαφέρον των Νεοελλήνων: «Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας ἄλλως ὑπάρχει οὐχί ἐκ τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους μας τὸ δίδαγμα, διότι ἡ δύναμις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἦτο πάντοτε μᾶλλον πνευματικὴ παρά ὑλική. (...) Καὶ εἰς τὸ μέλλον ἢ κατ' ἐξοχὴν δύναμις τοῦ Ἑλληνισμοῦ θὰ εἶνε ἡ πνευματικὴ αὐτοῦ ρώμη. (...) Πρὸς ταύτην λοιπὸν ἄς στραφῶμεν!».

Τόνιζε ιδιαιτέρως την υποχρέωση της πολιτείας να ενισχύει με σημαντικά κονδύλια την Παιδεία και ότι ο Έλληνας πρέπει να καταλάβει ότι ο σχολείο είναι η μόνη σίγουρη και σταθερή επένδυση. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να είναι πρόθυμος να υποβληθεί σε οικο-

νομικές θυσίες, προκειμένου να εξασφαλίσει στα παιδιά του τα μέσα για την πρόοδο και τη μόρφωσή τους.

Το ιδανικό σχολείο κατά το Δροσίνη είναι το σχολείο που γονείς, καθηγητές, μαθητές θα βρίσκονται σε απόλυτη συνεργασία εν αρμονία, αλλά και θα αποτελέσει το επίκεντρο φροντίδας όλης της πολιτείας. «Για τη μόρφωση της νέας γενιάς είναι υπεύθυνοι όλοι: κλήρος, όσοι έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση, συγγραφείς, νομοθέτες, δημοσιογράφοι, κυβερνήτες και πολιτικοί». Αλλά στα εκπαιδευτικά θέματα πρέπει να μετέχουν και άνθρωποι της εργατικής τάξης, οι οποίοι με την πείρα της ζωής θα είναι σε θέση να προτείνουν τι πρέπει να διδάσκεται ένα παιδί στο σχολείο, ώστε, αν δεν συνεχίσει περαιτέρω σπουδές, να μπορεί να αντιμετωπίσει πρακτικά προβλήματα της καθημερινής ζωής. Ο ίδιος ανέπτυξε ιδιαίτερη δράση που ξεπερνά οπωσδήποτε τα όρια της εκπαίδευσης και επεκτείνεται σε ποικίλους τομείς της πολιτιστικής μας ζωής.

Η ποίησή του είναι, όπως προαναφέρθηκε, λιτή και ταπεινή αλλά όχι αδύναμη και ασθενική. Ήταν ο ποιητής που έψαλε μ' έναν συχνά ανάλαφρο τρόπο την ελληνική φύση, την ελληνική παράδοση, την λαϊκή αλλά και εθνική ψυχή, τους μύθους και τους θρύλους. Επηρεασμένος βαθύτατα από τον μεγάλο λαογράφο Νικόλαο Πολίτη καταπίεστηκε να γνωρίσει την ελληνική φύση και μέσα από αυτήν την ελληνική ψυχή. Η διεργασία

αυτή, συνεχής και επίμονη, στα χρόνια της ωριμότητάς του έγινε πιο εσωτερική - ο ποιητής στράφηκε μέσα του για να ανακαλύψει την αιώνια και αρχέγονη ελληνικότητά του, την σύνδεσή του μέσω του Αίματος με τη Γη και τους Προγόνους. Υπήρχε όμως, πέρα από όλα τα άλλα, κάτι κοινό: η αγάπη στην Πατρίδα, η θρησκευτική πίστη και λατρεία της Ελλάδας, η ελπίδα, η βεβαιότητα πως το Γένος θα αναγεννηθεί. Ανέπτυξε μαζί με άλλους ποιητές έντονη εθνική -αν και κρυφή- δράση ως μέλη της Θρυλικής Εθνικής Εταιρείας. Μάλιστα ο πασίγνωστος πίνακας του Ροϊλού «Οι Ποιητές» λέγεται πως ουσιαστικά αναφέρεται σε μία συγκέντρωση ποιητών-μελών της Εθνικής Εταιρείας, σε μια «ποιητική συνωμοσία»!

Μετά το 1922 φάνηκε πως οι εθνικές προσδοκίες του Ποιητή διαψεύστηκαν. Σε αντίθεση με τους πολιτικούς, οι ποιητές αντιστάθηκαν και δεν έπαψαν να ελπίζουν, γι' αυτό εξάλλου η ποίησή τους σήμερα υποτιμάται και αποσιωπούνται τα πατριωτικά ποιήματα και αποκρύπτεται η πατριωτική δράση τους.

Ίσως για τον Δροσίνη, τον ποιητή-λαογράφο, αυτόν που υποψιάστηκε τα μεγάλα μυστικά του Κόσμου και διέκρινε παντού την ελληνική ψυχή είτε στα πρόσωπα των ανθρώπων είτε στα τραγούδια είτε στη φύση γύρω του, αυτόν που ένιωσε την παρουσία των Προγόνων, ίσως γι' αυτόν η πολυπόθητη ανάσταση δεν είναι ένα όνειρο που έσβησε. Αλλά, νομοτελειακά,

δεν είναι παρά η αναπόφευκτη μοίρα της Πατρίδας. Ίσως η ψυχή του ποιητή, πετώντας «με τ' ανοιχτά φτερά του ονειρίου» «στους μυστικούς κόσμους

του απείρου», να διέκρινε την επερχόμενη Άνοιξη, αυτήν που μοιραία διαδέχεται τον χειμώνα όπως το φως διαδέχεται το σκοτάδι.

Π ί σ τ η

*Δεν έχεις πίστη, όταν τα σάχνα σου
προσμένεις να γενούν σιτάρι
κι απ' τ' άκαρπο δεντρί που κέντρωσες
προσμένεις καρπερό βλαστάρι!*

*Πίστη έχεις, όταν από το χέρσωμα
κι απ' τ' αστραποκαμένα ξύλα
προσμένεις τους καρπούς ολόδροσους
και καταπράσινα τα φύλλα.*

*Δεν έχεις πίστη, όταν πηγαίνοντας
το δρόμο του βουνού προσμένεις
να φτάσεις ως τ' ανάερο ψήλωμα
κάποιας κορφής μαρμαρωμένης.*

*Πίστη έχεις, όταν, αλυσόδετος,
μέσα από τα βάθη της αβύσσου
προσμένεις ως τα ουράνια ελεύτερο
να φτερουγίσει το κορμί σου.*

*Δεν έχεις πίστη, όταν τ' απόβραδο
προσμένεις να προβάλουν τ' άστρα
και με του πετεινού το λάλημα
να φέξει η αυγή ροδογελάστρα.*

*Πίστη έχεις, όταν - όσο αλόγιστο
και πλάνο ο νους σου κι αν το ξέρει-
προσμένεις ήλιο τα μεσάνυχτα
κι αστροφεγγιά το μεσημέρι.*

*Δεν έχεις πίστη, όταν, πιστεύοντας,
ρωτάς την κρίση και τη γνώση.
Δεν έχεις πίστη, όταν την πίστη σου
στο λογικό έχεις θεμελιώσει!*

*Πίστη έχεις, όταν κάθε σου όνειρο
το ανάφτεις στο βωμό της τάμα
κι αν κάποιο τάμα σου είναι αδύνατο,
προσμένεις να γενεί το θάμα.*

Γ. Δροσίνης

Η ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΕΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Β' μέρος

της **Αρετής Π. Αντωνοπούλου**,
Εκπαιδευτικού

Το ενδιαφέρον των περισσότερων γονιών στρέφεται μόνο στη σωματική και τη διανοητική ανάπτυξη των παιδιών. Οι γονείς δαπανούν χρήματα και δυνάμεις, κάνουν πολλές θυσίες για να μη λείπει τίποτα στα παιδιά τους ως προς την τροφή, την ένδυση και γενικά τα αγαθά που προσφέρει η υπερκαταναλωτική κοινωνία μας. Φροντίζουν επίσης να αποκτήσουν τα παιδιά τους γερό σώμα, να γυμνάζονται. Με μεγάλη επιμέλεια ενδιαφέρονται ακόμα να αποκτήσει το παιδί τους όλες εκείνες τις γνώσεις που θεωρούνται απαραίτητες στην εποχή μας. Ελάχιστες προσπάθειες κάνουν για τη βελτίωση του χαρακτήρα των παιδιών τους, για την ψυχική τους καλλιέργεια, για την απόκτηση αρετών. «Συναντάμε γονείς πάντα ανήσυχους όταν πρό-

κειται για τη φυσική υγεία των παιδιών τους, που δεν προβληματίζονται όμως όταν πρόκειται για την πνευματική τους υγεία. Ή γονείς που ξεφορτώνονται εξ ολοκλήρου την ευθύνη τους σε επαγγελματίες παιδαγωγούς. Κι άλλους που, όταν ευσυνείδητοι παιδαγωγοί τους υποδεικνύουν κάποιο ελάττωμα του παιδιού τους, κάποια παράβαση στην πειθαρχία, παίρνουν αμέσως το μέρος του παιδιού και δε διστάζουν να διακόψουν την αναγκαία επιρροή αυτών των οποίων είχαν ζητήσει τη συνεργασία» (G. Courtois).

Κατά πόσο όμως με τις επιλογές και τις ενέργειές τους οι γονείς αυτοί εκπληρώνουν το σκοπό της αγωγής; Η ανάπτυξη των φυσικών, ηθικών και διανοητικών δυνάμεων του παιδιού επιδιώκεται με σκοπό το παι-

δί να διαμορφώσει μία κατά το δυνατόν τέλεια προσωπικότητα και να εξασφαλίσει έτσι την προσωπική του επιτυχία και την εκπλήρωση του προορισμού του. Κατά τον Πλάτωνα σκοπός της παιδείας είναι «η θέα του αγαθού και η ομοίωση με τον Θεό». Η θέση του αυτή παραπέμπει ευθέως στο σκοπό της ζωής, όπως τον όρισε ο Δημιουργός, όταν δημιουργούσε τον πρώτο άνθρωπο, δηλ. στο «καθ' ομοίωσιν» (Γεν. α', 26). Ο Άγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος ορίζει ως σκοπό της αγωγής την «ομοίωση του παιδιού με τον Θεό» («Περί κενοδοξίας»). Συστοικώντας προς την ίδια κατεύθυνση και ο γνωστός Γάλλος παιδαγωγός G. Courtois, γράφει, εξηγώντας την ετυμολογία της γαλλικής λέξης *éduquer* (=ανατρέφω): «Πρόκειται από δύο λατινικές λέξεις: *ex* *ducere* = έλκω, αναβλύζω από. Είναι το να ελκύσουμε, το να βγάλουμε από ένα παιδί, και αυτό πιο συχνά με τη συνεργασία του, που θα γίνεται όλο και πιο συνειδητά όσο μεγαλώνει, ένα τέλειο άνθρωπο, ένα χριστιανό, έναν άγιο. Μ' άλλα λόγια, να κάνουμε να λάμψει, με τη χάρη του Κυρίου, η εικόνα του Χριστού στο πρόσωπο του ανθρώπου».

Γίνεται φανερό ότι η έννοια της αγωγής σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να περιορίζεται σ' ό,τι έχει να κάνει με τη διατροφή του παιδιού,

τη σωματική του υγεία και την απόκτηση γνώσεων, με τα οποία κάποιοι γονείς την ταυτίζουν. Η αγωγή είναι κάτι πολύ πιο σοβαρό, πιο ουσιαστικό απ' αυτά, είναι κυρίως αγωγή της ψυχής του ανθρώπου. Από την ψυχική επιμέλεια εξαρτάται η όλη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού και η ουσιαστική επιτυχία και ευτυχία στη ζωή του. «Ένα δυσαναπλήρωτο κενό θα καταλάβει την ψυχή του παιδιού που στερείται της θρησκευτικής αγωγής», τονίζει ο Καθηγ. Παιδαγωγικής Κων/νος Σπετσιέρης. Ο Αδ. Κοραής αναφέρεται στο θέμα της παιδείας ως εξής: «Πολιτεία που δεν έχει ως βάση της την Χριστιανικήν παιδείαν των νέων είναι οικοδομή που κτίζεται χωρίς ασβέστη και νερό». Και ο Γιουνγκ επισημαίνει τις οδυνηρές συνέπειες της μονόπλευρης αγωγής των παιδιών: «Η επί μακρόν απόληξη της θρησκευτικότητας οδηγεί στη σύγκρουση και στη νεύρωση».

Κι αν η ηθική-θρησκευτική διάπλαση των παιδιών αναγνωριζόταν ανέκαθεν ως απαραίτητη, περισσότερο μάλλον είναι αναγκαία σήμερα. «Ας το ομολογήσουμε», λέει ο Courtois: «το παιδί έχει σηματοθετεί, περισσότερο από άλλες εποχές, από μια πρώτη επαφή με τις ασχημότερες πραγματικότητες του κόσμου που το περιβάλλει. Αφίσες, κινηματογράφος, ραδιόφωνο, τηλεόραση,

διαφημίσεις, παραδείγματα του δρόμου και των πάρκων, περιοδικά, δηλητηριάζουν σιγά σιγά την ψυχούλα του».

Η ευθύνη των γονιών για τη χριστιανική μόρφωση των παιδιών τους είναι τεράστια. Από τη βρεφική ακόμα ηλικία, την κατεξοχήν εύπλαστη, οπότε αρχίζει γενικά η αγωγή του παιδιού, η χριστιανική μόρφωση θα αρχίσει κατάλληλα, θα ρίξει ρίζες βαθιές και θα προετοιμάσει ένα μέλλον ευλογημένο. Ο Απ. Παύλος μακαρίζει τον «ισόψυχο» μαθητή του Τιμόθεο, γιατί «από βρέφους τα ιερά γράμματα οΐδε» (Β' Τιμ. γ', 14). Το παιδί έρχεται στον κόσμο με την κληρονομημένη προπατορική αμαρτία. Και αυτή από πολύ νωρίς εμφανίζει τις εκδηλώσεις της: πείσματα, ζηλοτυπίες, αισθήματα κακίας κ.λπ.

Ο μέγας Ιεράρχης της Εκκλησίας μας ι. Χρυσόστομος, απευθυνόμενος προς κάθε πατέρα, τον ρωτά: «Δεν σε διέταξα, όταν θα είναι απαλό (το παιδί), να ρυθμίσεις το ήθος και τις πράξεις του;». Και συνεχίζει: «Ας μη δείχνουμε αμέλεια για την ψυχική μόρφωση των παιδιών μας. Αν τα

παιδιά είναι ευσεβή και σέβονται τον Θεό, θα ευδοκιμήσουν λαμπρά. Διότι εκείνον που έχει βίο ενάρετο και σεμνό, όλοι τον σέβονται και τον τιμούν, έστω κι αν είναι ο φτωχότερος όλων».

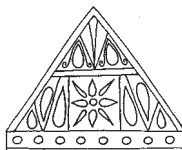
Τι σημαίνει όμως ψυχική μόρφωση του παιδιού; Σημαίνει:

α) Φροντίδα για να διαπλαστεί ο χαρακτήρας του με προσοχή και επιμέλεια, ώστε να εξαφανίζονται οι φυσικές του αδυναμίες και να επικρατούν τα θετικά στοιχεία.

β) Φροντίδα συστηματική να εμπλουτίζεται ο νους του με σκέψεις και ιδέες ανώτερες.

γ) Καλλιέργεια των ανώτερων δυνάμεων της ψυχής, της αγάπης, του πνεύματος της θυσίας, της πίστεως, της υπομονής, της μακροθυμίας για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που χωρίς άλλο θα συναντήσει αργά ή γρήγορα.

Η προσπάθεια θα αρχίσει από τα πολύ απλά, θα συνεχιστεί στα περισσότερα συγκεκριμένα και θα ολοκληρωθεί όταν το ίδιο το παιδί, έφηβος πλέον, θα είναι σε θέση να διακρίνει σαφώς το καλό και το κακό.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

του **Ευστ. Ριμπά**,
τ. Δ/ντού Παιδ. Ακαδημίας

Α. Η Μάθηση είναι φαινόμενο κυρίως επικοινωνίας, άμεσης και έμμεσης.

Σήμερα, η επικοινωνία στα σχολεία, ιδίως της Β/βάθμιας εκπαίδευσης, είναι από ανύπαρκτη μέχρι μηδαμινή. Τούτο οφείλεται σε διάφορους λόγους, οι σπουδαιότεροι από τους οποίους είναι:

1. Το ασφυκτικό Αναλυτικό Πρόγραμμα. Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές κατατράχονται από το κυνήγι του χρόνου. Αλλά, νομίζω, και για όσους επιθυμούν να ανταποκριθούν στο θέμα αυτό, δεν τους επιτρέπουν οι συνθήκες της κοινωνίας και η περιρρέουσα ατμόσφαιρα μέσα στο σχολείο. Αυτό είναι εντονό-

τερο στη Β/βάθμια εκπαίδευση, όπου η αλλαγή των καθηγητών των διαφόρων μαθημάτων δεν επιτρέπει τη συνέχεια στην/στις τάξη/εις τις επόμενες ώρες.

2. Οι μακρινές αποστάσεις τις οποίες πρέπει να διανύσουν, ιδίως οι καθηγητές, για να έλθουν στο σχολείο, όταν μένουν σε μεγαλουπόλεις και οι συγκοινωνίες είναι σε κακά χάλια. Αλλά και όσοι υπηρετούν στην ύπαιθρο, αλλά δεν μένουν στην έδρα τους, για διαφόρους λόγους προσέρχονται στο σχολείο «με την ψυχή στο στόμα», ενίοτε δε καθυστερημένα. Κάτι ανάλογο μπορεί να συμβαίνει και για τους μαθητές, όταν χρησιμοποιούν σχολικά λεωφορεία στις μεγαλουπόλεις και στο

τέλος φτάνουν στο σπίτι τους... ζαλισμένοι σαν κοτόπουλα, πολύ αργά.

3. Η αξιολόγηση του χρόνου με το σκεπτικό «Ο χρόνος είναι χρήμα». Οπότε, αξία έχουν τα μαθήματα που εξετάζονται για την είσοδο στην Γ/βάθμια εκπαίδευση.

4. Να προσθέσουμε ότι τα λεγόμενα φρονηματιστικά μαθήματα θεωρούνται ως λιγότερο σημαντικά, αν και είναι τα καταλληλότερα για την ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων. Τούτο συνεπάγεται περαιτέρω αρνητική αντιμετώπιση του θέματός μας.

5. Οι προσδοκίες της κοινωνίας από το σχολείο. Οι άνθρωποι θεωρούν επιτυχημένο το σχολείο εκείνο, του οποίου οι μαθητές επιτυγχάνουν στην Γ/βάθμια εκπαίδευση, και όχι το σχολείο που ετοιμάζει μαθητές με ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Όλοι οι προαναφερθέντες παράγοντες -και άλλοι- πιστοποιούν το αρνητικό κλίμα για την καλλιέργεια των διαπροσωπικών σχέσεων. Και όμως ειρηνική, εποικοδομητική και πλούσια συνύπαρξη γενικότερα αλλά και στο σχολείο δεν μπορεί να υπάρξει, ούτε να έχει και αγαθά αποτελέσματα στην εκπαίδευση των μαθητών, τόσο στην καθεαυτό μάθηση όσο και στην απαρτίωση της προσωπικότητας των μαθητών, εάν δεν οικοδομη-

θούν διαπροσωπικές σχέσεις.

Στην αρχή γράφτηκε ότι η μάθηση είναι φαινόμενο επικοινωνίας, ιδίως των εκπαιδευτικών, αλλά και των μαθητών. Πράγματι, οι μαθητές δεν είναι άδεια κουτιά, που πρέπει να τα παραγεμίσουμε με νεκρές γνώσεις, αλλά ζωντανοί οργανισμοί με απορίες, αδυναμίες, επιθυμίες, προσδοκίες, που θέλουν να τις ικανοποιήσουν με στενή επικοινωνία με τους δασκάλους τους. Αν μάλιστα αναλογιστούμε ότι ο εκπαιδευτικός δεν είναι άσχετος με όλα αυτά που αναφέραμε για τους μαθητές, για να επιτευχθεί η μάθηση, ο δάσκαλος πρέπει να διαμεσολαβήσει μεταξύ της προς εκμάθηση ύλης και των μαθητών, να άρει με κατάλληλες παρεμβάσεις τις αδυναμίες τους, τις δυσκολίες, τις απορίες και ό,τι άλλο, όσο γίνεται, για να επέλθει η μάθηση. Νομίζουμε ότι η καλλιέργεια των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ δασκάλων και μαθητών πρέπει να γίνει οπωσδήποτε από την αρχή του σχολικού έτους, για να είναι αγαθά τα αποτελέσματα.

Β. Πώς όμως θα καλλιεργηθούν οι διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο σήμερα;

1. Πρέπει να θεωρήσουμε αναγκαία και επωφελή για την εκπαίδευ-

ση την καλλιέργεια των διαπροσωπικών σχέσεων.

2. Ο εκπαιδευτικός, ιδίως εκείνος των μονόωρων μαθημάτων, πρέπει, πριν μπει στην τάξη, να έχει κατάρτισει ένα ετήσιο, εποχιακό και ημερήσιο πρόγραμμα. Π.χ. να δώσει ένα τεστ για να διαπιστώσει την υπάρχουσα κατάσταση στους μαθητές του, από απόψεως γνώσεων. Στη συνέχεια να κατάρτισει ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα με ποιους μαθητές θα επιδιώξει συζήτηση για να ξεκινήσει τις διαπροσωπικές σχέσεις. Ο καλύτερος τρόπος μπορεί να αποδειχθεί να αποδεχθεί τους μαθητές του όπως είναι και στη συνέχεια να οικοδομήσει τις διαπροσωπικές σχέσεις. Βεβαίως, οι καθηγητές των μονόωρων μαθημάτων στην αρχή θα διαμαρτύρονται ότι δεν προλαβαίνουν. Όταν όμως έχουν προγραμματίσει ότι σήμερα θα ιδώ τον Γιώργο, αύριο το Νίκο, την άλλη τη Μαρία κ.τ.λ., στη διάρκεια του έτους θα έχουν κα-

τορθώσει να επιτύχουν τον στόχο τους. Περιπτώ να πούμε ότι κάτι ανάλογο μπορεί να γίνει και μεταξύ των συναδέλφων.

3. Στη σημερινή κοινωνία, βεβαίως, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να καταβάλει περισσότερο χρόνο, κόπο και πόνο... Όμως αξίζει τον κόπο. Η χαρά που μπορεί να δει στο πρόσωπο ενός μαθητή που τον βοήθησε να λύσει π.χ. ένα πρόβλημα, η ικανοποίηση μίας μαθήτριας που της μίλησε ιδιαίτερώς για διάφορα ζητήματά της, ο αέρας αυτοπεποίθησης ενός άλλου μαθητή που τον ενθάρρυνε και προσπάθησε ακόμα μια φορά και επέτυχε, ενώ είχε αποθαρρυνθεί, και τόσα άλλα μικρά ή μεγάλα θέματα είναι πηγές ικανοποίησης για τον εκπαιδευτικό και ενίσχυση στην επιτέλεση του δύσκολου και ενίοτε απαξιωμένου από μερικούς έργου του. Για όλα αυτά αξίζει η μεγαλύτερη προσπάθεια του εκπαιδευτικού.

ΚΑΚΙΑ ΓΛΩΣΣΑ

του **Ζαχαρία Παπαντωνίου**

Σήμερα ο μαραγκός ο Θεοδωράκης έχει φαντασία... Τα κρασιά που είχε δοκιμάσει στα τελευταία τρία χρόνια τα ξαναφέρνει κι αφρίζουν μπροστά του. Θαυμάσια αισθήματα ρετινάτου έρχονται στον ουρανίσκο του, καθώς οι στοχασμοί στον εγκέφαλο του σοφού κι οι μυρουδιές στα ρουθούνια του σκύλου...

Αυτή ήταν η πλέον ακατάλληλη στιγμή για να του πουν φρόνιμα πράγματα! Κι όμως ήρθε και κάθισε δίπλα του ο κυρ Ανάργυρος, γεμάτος ρητά και χρονολογίες και, το χειρότερο, άνθρωπος που έχει τη μανία να παντρεύει κάθε ανύπαντρο για να σώσει την ψυχή του. Ήρθε να νοικοκυρέψει το Θεοδωράκη. Πόσους δεν έχει ζευγαρώσει ως τώρα; Πόσους δεν έφερε στον ίδιο δρόμο, χωρίς συμφέρον, για το καλό της ανθρωπότητας;... Στο σοβαρό του διάβημα ποτέ δεν μεταχειρίζεται πρόλογο. Η πρότασή του πέφτει σαν κεραυνός. Το ίδιο και τώρα.

-Αποφάσισε, Θεοδωράκη, του είπε, να μπεις στον ίδιο δρόμο.

-Ε; ρώτησεν ο μαραγκός ξαφνιασμένος.

-Αποφάσισε, λέω, να νοικοκυρευτείς. Αυτός είν' ο δρόμος του Θεού. Το κορίτσι σου το βρήκαμε και σου πάει σα ρούχο.

Κάθε φορά που ο κυρ Ανάργυρος αποφάσισε να φέρει άνθρωπο στο δρόμο του Θεού, ζωγράφιζε με τόση λεπτομέρεια τους ίσκιους, τους ήλιους, τα δρομάκια, τους κρυψώνες του Παραδείσου του γάμου, ώστε μόνο σπραβός, κουφός ή εντελώς χωρίς φαντασία και χωρίς χριστιανισμό άνθρωπος μπορούσε ν' αρνηθεί να κάμει τον περίπατό του σε τέτοιο κήπο. Ο Θεοδωράκης πρόφτασε ν' αντισταθεί.

-Τι; Για σάσου, κυρ Ανάργυρε... Πώς; Έτσι, τέτοια πράγματα εδώ στο καφενείο;

- Μα είσαι έρμος κι ολομόναχος, καημένη Θεοδωράκη.

- Δεν είμαι μοναχός μου, έχω φίλους.

- Τα «τσακάλια» μου λες, παιδί μου; Αυτά θα σκορπίσουν μεθαύριο!

Ο κυρ Ανάργυρος είχε καθίσει δίπλα του με άγιο κι επίσημο ύφος, σαν να τον έστελνεν η κοινωνία. Και δεν τον έστειλε τάχα αυτή για τους σκοπούς της; Εκεί δα καθισμένος, έβγαλε στο μαραγκό ένα περίφημο εκκλησιαστικό και κοινωνικό λόγο για τ' αγαθά του γάμου.

Ο Θεοδωράκης ντράπηκε τον εαυτό του. Εδώ και πέντε λεπτά ήταν πουλί πετούμενο. Και τώρα δε μπορεί να σηκωθεί! Είναι βαρύς σ' αυτήν την

καρέκλα. Μολύβι απ' τα καθήκοντά του στην ανθρωπότητα. Ο λόγος του κυρ Ανάργυρου ηχεί σ' αυτιά του. Τα «τσακάλια» έφτασαν, τον πήραν και τον πήγαν σ' ένα νέο μαγειροοινοπωλείον με τρεις ολόκληρες ανορθογραφίες στην επιγραφή. Μα ο Θεωδωράκης κουτσόπινε συλλογισμένος. «Σουμάδα έχεις μπροστά σου ή ρετσίνα, βρε τσακάλι; Τι συλλογίσσαι; Ξύπνα, π' ανάθεμά σε! Κουνάτε τον!...».

Απόψε ο Θεωδωράκης δεν έσπασε κανένα ποτήρι.

Την άλλη μέρα, εκεί που δούλευε, ήταν γεμάτος από σκέψεις σαν αστρονόμος.

Σε τρεις βδομάδες βρέθηκε αρρεβωνιασμένος. Είχε μπει... στο δρόμο του Θεού.

Δεν ήταν μόνο χαμηλοβλεπούσα η νύφη. Δεν είχε μόνο τ' ασπρόρουχά της στην εντέλεια κι ένα αμπέλι. Υπήρχε στην οικογένειά της κι ένας στρατιωτικός, που είχεν αποστρατευτεί ανθυπολοχαγός του ορεινού πυροβολικού. Η τιμή αυτή, την οποία οι συγγενείς της φρόντισαν να τη φέρνουν κάθε τόσο μπροστά στα μάτια του γαμπρού, λογαριάστηκε για προίκα. Όταν ο θεός εμφανίστηκε στο γάμο με τη φλογοφόρο ροιά στο περιλαίμιο, οι συγγενείς της νύφης βρήκαν το πράγμα πολυτιμότερο κι απ' τα κουταλάκια του γλυκού που έδωσαν. Αντίο, τσακάλια! Ο γαμπρός, μετά το γάμο, μαζεύτηκεν αμέσως. Έκοψε το κρασί. Δεν του έμεινε απ'

τη ζωή της νιότης παρά μόνο η μανία να καλοντύνεται. Και τι δουλειά! Το σκεπάρνι τον άκουγε. Οι οξιές έτριζαν στα χέρια του. Γεννημένος να βλέπει την ίσια γραμμή με το μάτι, χωρίς εργαλείο... Όλες τις μέρες και τις ώρες τις δούλευεν ως το λεπτό. Μα η Κυριακή ήταν η ανταμοιβή του! Δεν είναι πλέον τσακάλι. Οδηγεί τη γυναίκα του στην πλατεία. Ορθός, λυγερός μέσα στο μαύρο ρούχο του, με το τρίγωνο της μύτης του μαντηλιού έξω απ' την τσέπη...

Ένα απόγευμα η νύφη, χωρίς να τον κοιτάζει, του είπε:

-Στραβομάρα είχες κι άφησες το τσιγάρο σου να καπνίζει δίπλα στο κλουβί; Τι θες, να μου πνίξεις το καβαρίνι; Αλήθεια δα!

Ήταν ένας μήνας που είχαν παντρευτεί. Ο μαραγκός ξαφνιάστηκε. «Θα παράκουσα», συλλογίστηκε. Και δεν είπε τίποτα. Μια βδομάδα ύστερα, μόλις γύρισεν απ' την αγορά φορτωμένος ψώνια, άκουσε τη γυναίκα του να βροντά το κάθε τι στο πάτωμα... Μα κατάλαβε αμέσως πως οι βρόντοι είναι προς τιμή του. Πάλι αυτή τη φορά δεν είπε τίποτα.

-Μην κάνεις το μπούφο! του είπεν άξαφνα σουφρώνοντας το μικρό της στόμα.

-Τι θα πει αυτό, Κατινίτσα; Έκαμα τίποτα;

-Έκαμες ξέκαμες, μ' ακούς τόσων ώρα που με δέρνουν τα μπουρίνια μου και μιλιά δε σου βγαίνει απ'

το στόμα!

-Μα τι θες να σου πω; Τι έχεις;

-Αυτό που έχω! Κι όταν δεν ήξερες να περιποιηθείς γυναίκα, ήταν και περιπό να ζητήσεις παντρεία, με κατάλαβες;

-Μα εσύ δεν είχες τίποτα ίσαμε προχτές... Δεν ξέρω τίποτα...

-Δεν ξέρεις; Όποιος δεν ξέρει να ξεραθεί!

Έμαθε λοιπόν ο Θοδωράκης κι αυτό που δεν είχε ζητήσει να μάθει ποτέ. Την κακιά γλώσσα. Τώρα; Ο νους του έτρεξε στο μαγειροοινοπωλείον «Η Πιπεριά». Πόσο ζεστότερη θα είναι απ' το νοικοκυριό του η ταβέρνα! Καημένα τσακάλια!... Καημένα τσακάλια! Μα εκείνος που φρονίμεψε μια φορά, τσακάλι δεν ξαναγίνεται. Καθώς ήταν στη μεγάλη του στενοχώρια, συλλογίστηκε να ξεθυμάνει τουλάχιστον στον κουμπάρο του. Πήγε και τον βρήκε.

-Κουμπάρε, του είπε, άσχημα πέσαμε. Η Κατινίτσα το και το. Από μπούφο σ' έξι μου και ξερό μ' έχει.

-Τι; Από τώρα;

-Από τώρα. Ένας μήνας δεν πέρασε.

-Για στάσου, του είπε. Αυτή τη δουλειά πρέπει να τη ρεγουλάρεις από τώρα. Ξύλο!

-Λέω να μην αρχίσω τέτοιο χαβά. Θα πάω με το καλό.

-Ξύλο! ξαναείπεν ο κουμπάρος. Τι έχει να κάμει το καλό σ' αυτήν την ιστορία; Μόνο τα καλά πάνε με το

καλό. Τα τέτοια πηγαίνουν με το ξύλο.

Λέγονται αυτά, μα δε γίνονται όπως λέγονται. Τεχνίτης που βλέπει την ίσια γραμμή και βγάζει περίφημες καρέκλες, πώς μπορεί να δέρνει τη γυναίκα του; Γεννιέται κανείς για τούτο ή για κείνο. Ο Θοδωράκης προτίμησε να κάμει υπομονή ως τον καιρό που η Κατινίτσα θ' αλλάξει. Ήταν δυο Κατινίτσες. Η μια για τον κόσμο κι η άλλη για τον άντρα της...

Ο Θοδωράκης πήγαινε με υπομονή στη δουλειά του... Εκεί που δούλευε, θυμόταν την αγγελική εμφάνιση της γυναίκας του έξω, θυμόταν τις βρισιές της μέσα, και χτυπούσε τα εργαλεία του περισσότερο, για να μην τις ακούει... Κι όσο έβγαινε απ' το χέρι του γερό και σωστό πράμα, τόσο ο Θοδωράκης έλπιζε - επειδή ποτέ η ελπίδα δεν αφήνει τον άνθρωπο - πως, γυρίζοντας μια μέρα στο σπίτι, θα βρει τη γυναίκα του μετανοιωμένη. Απ' την ιδέαν αυτή τον έβγαλε η Κατινίτσα το γρηγορότερο.

-Δε σου άξιζα! του είπε μια μέρα κοιτάζοντάς τον καταπρόσωπα. Είμαι από σπίτι!

Αυτή τη φορά ο Θοδωράκης αποφάσισε να μιλήσει.

-Δε λέω πως είμαι κανένας άγγελος, Κατινίτσα, μα δεν είμαι ούτε κουτσός, ούτε κουλός, με κατάλαβες! Δουλεύω!

-Πφ! Τι λες εκεί, ο σανιδάς! Όλοι δουλεύουνε! Μα εσύ δε θυσιάστηκες! Εγώ θυσιάστηκα! Εγώ που με δώσαν

σε σένανε, ανήξερο πράμα, κορίτσι από σπίτι, ανιψιά στρατιωτικού!

-Τον μπαρμπα - Πέτρο εννοείς στρατιωτικό; ρώτησε μ' αταραξία ο μαραγκός. Μην τον παίρνεις στο λαιμό σου, καμμένη, ανθυπασπιστής ήτανε και πήρε σύνταξη ανθυπολοχαγού, με κατάλαβες!...

-Τι; Θα μου κοροϊδέψεις το θείο; Έχεις και τέτοια ξετσιπωσιά;

Το ειρωνικό ύφος του μαραγκού για τον απόστρατο ανθυπολοχαγό, δόξα της οικογενείας, έκαμε την Κατινίτσα να βγάλει τέτοια ξεφωνητά, που ο Θοδωράκης βγήκεν έξω γρήγορα και τράβηξε αποφασισμένος.

Πού πήγαινε;

...Στο σκοπό του! Είχεν ένα σχέδιο που τούρθεν έτσι αιφνίδια, όπως οι μεγάλες ιδέες. Εκεί που θα κάθεται ο κυρ Ανάργυρος στο μαγαζάκι του ακίνητος, αμίλητος, ...σκέφτηκε να πάει και να του δώσει μια γροθιά... (ο Θοδωράκης προετοιμάζει όλη τη σκηνή, βλέπει από τώρα όλη την εικόνα), μια γροθιά όχι να τον χτυπήσει, αυτό δεν είν' ο σκοπός του, μα να τόνε ρίξει κάτω μαζί με τα κουλούρια, τα πακέτα και τα ψιλικά του, ίσα ίσα να του πληρώσει τη μεγάλη έγνοια που είχε για την ανθρωπότητα. Θα πάει καταμπροστά στην κρύα μούρη του με τα ματογυάλια και θα του φωνάξει: «Δε λυπάσαι τους ανθρώπους εκεί που κάθονται, παρά πας και τους ζευγαρώνεις για να σώσεις την ψυχή σου, π' ανάθεμα την ψυχή σου, αντίχριστε;...».

Θα του πει ακόμα: «Να κέρδιζες τίποτα, κάτι ερχότανε. Μα να κάνεις προξενιές για την ψυχή σου!... Τριάντα σατανάδες θα σου την τραβάνε στον άλλο κόσμο τέτοια ψυχή, παλιολαδικό, γησουϊτη!». Να, έτσι θα του τα πει στα μούτρα. Ν' ακούει συνοικέσιο και να τρέμει. Τι φταίν' οι γυναίκες; Ο προξενητής είν' η αιτία! Χωρίς προξενητή γάμος δε γίνεται. Τώρα, να ιδεί, τώρα...

Και προχωρεί. Ήταν καλοκαιράκι απόγευμα. Ησυχία στη συνοικία. Φτάνοντας εκεί, είδε τον κυρ Ανάργυρο στη θέση του ακίνητο μέσ' στα κουτιά του, όπως ήταν σ' όλη του τη ζωή. Μα δεν πρόφτασε να ορμήσει, όταν, πλησιάζοντας ακόμα, άκουσε μια γυναίκα που από μέσα απ' το μαγαζάκι έψελνε τον κυρ Ανάργυρο. Ήταν μια κακιά γλώσσα από κείνες. Κι ήταν η γυναίκα του προξενητή. Όστε υποφέρει τα ίδια κι ο κυρ Ανάργυρος; Ο μαραγκός κοντοστάθηκε. Η απόφασή του παράλυσε. Σταματημένος παράμερα, άκουγε τη γλωσσίσσα της σαν μουσική.

-Τριάντα ολάκερα χρόνια με τυράννησες! έλεγε στον άντρα της η Αναργύραινα. Ανθό με πήρες και φρύγανο ξερό μ' έβγαλες. Από σύγχυση μ' έφερες. Ανάσα δεν πήρα. Λαμπρή και Χριστού δεν προσκύνησα... Νάμαι ανιψιά γραμματέου ταμείου και να με δώσουν στον τιποτένιο! Μαύρη η ώρα που θυσιάστηκα, ανάθεμα στην προξενιά!

Και αφού τελείωσε το σιγαλό τρο-
παράκι της η Αναργύραινα, βγή-
κε απ' το μαγαζί και τράβηξε για το
σπίτι, αφήνοντας τον κυρ Ανάργυρο
όπως ήταν πάντα - κρύα κι επίσημα
μούτρα, με τα γυαλιά του που κοίτα-
ζαν μακριά.

Ο Θοδωράκης δεν είχε πια το
κουράγιο να εφαρμόσει ολόκληρο
το σχέδιό του..., μα θα του τα πει του-
λάχιστον. Άξαφνα παρουσιάστηκε
μπροστά στον προξεντή.

-Ξέρεις γιατί έρχομαι; του είπε
αγριεμένος.

-Ξέρω! απάντησε ο προξεντής,
που αμέσως, χωρίς νάναι σοφός, κα-
τάλαβε.

-Όστε ξέρεις, ε;

-Παιδί μου Θοδωράκη, είπε με
το ιερατικό ύφος του ο καπνοπώλης,
άκουσέ με να σου πω. Αν ελόγου σου
είσαι μικρέμπορος σ' αυτή τη δου-
λειά, εγώ είμαι μεγαλέμπορος. Επει-
δή και τα βάσανα των οσίων μαρτύ-
ρων είναι τίποτις, μ' εννόησες, μπρο-
στά σε όσα τραβώ σπίτι μου τριάντα
χρόνια τώρα. Να, τώρα δα ήταν εδώ
και μ' έφελνε. Μα δε μιλώ ποτέ μου.

-Δε μιλάς, ε; Γιατί;

-Γραφτό ήτανε.

-Για μένα δεν ήτανε γραφτό! Εμέ-
να ήρθες εσύ και μου την κατάφερες!
Κατάλαβες; Χωρίς αιτία κι αφορμή!

-Γραφτό ήταν κι αυτό. Πού να
ξέρω, παιδί μου, πως θα βγει γλώσ-
σα... Εγώ ένα μυστήριο έκαμα.

Και, λέγοντας τη λέξη «μυστήριο»

με την ευλάβεια που της έπρεπε, ο
φυτευτής Παραδείσων έμεινε με το
άγιο ύφος του, κοιτάζοντας το δρόμο,
ανέγγιχτος απ' τις κατάρες των δυστυ-
χισμένων αντρόγυνων που είχε κατα-
σκευάσει, έτοιμος για νέα μυστήρια,
πάντα προξεντικής μ' επιχειρήματα,
πάντα πρόθυμος να φέρει τους ανύ-
παντρους στο δρόμο του Θεού, κα-
θώς τον έλεγε, μυστική και φανερή
προπαγάντα του ανθρώπινου είδους,
διορισμένη άγνωστο από ποια δύνα-
μη που είχε συμφέρον να μην τελειώ-
σουν οι άνθρωποι!

Ο Θοδωράκης δεν έδωσε τη γρο-
θιά του. Ούτε τις βρισιές του είπε. Ση-
κώθηκε κι έφυγε. Είδε πως η κακιά
γλώσσα είναι από πριν τέτοια πούρ-
χεται. Σαν το σεισμό ή το χαλάζι. Δε
μπορείς να την προλάβεις. Ούτε να
την εξηγήσεις. Αυτός εκεί ο άνθρω-
πος, που υποφέρει κι εξακολουθεί να
κάνει συνοικέσια με τέτοιαν αταραξία,
του άλλαξε σήμερα το μυαλό... Κι ενώ
ήταν αποφασισμένος το πρωί να πάει
στην ταβέρνα, για να ξανάβρει τα τσα-
κάλια, να πιει και να ξεχαστεί, τράβη-
ξε πάλι προς το σπίτι του, σαν ανυπό-
μονος να ξανακούσει το ψαλτήριο της
Κατινίτσας. Η γλώσσα αρχίζει νάναι
και γι' αυτόν κάτι σαν άνωθεν, όπως
για τον κυρ Ανάργυρο. Και, βέβαια,
θάρθει μια μέρα που θα στενοχωρε-
θεί αν του λείψει!

(Από τη συλλογή «Διηγήματα»)

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΓ. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Το Έθνος μας, παρά τη μακράιων δουλεία του, δεν αποξενώθηκε από την αφοσίωσή του στην ιδέα της Παιδείας. Είναι γνωστές οι Σχολές που λειτούργησαν πριν από την Επανάσταση, όπως στις Κυδωνίες, τη Χίο, το Άγιον Όρος κ.λπ., καθώς και στις ι. Μονές, που αποτελούσαν φάρους του υπόδουλου Γένους. Υπήρχαν Σχολεία που αντιστοιχούσαν στα σημερινά δημοτικά σχολεία. Υπήρχαν και τα Μουσεία, που αντιστοιχούσαν στα σχολεία της σημερινής Μέσης παιδείας. Αλλά, υπήρχαν και τέσσερις Ακαδημίες, που έδιναν ανώτερη μόρφωση (Κ/Πόλεως, Αγίου Όρους (Αθωνιάς), Πάτμου και η Ιόνιος Ακαδημία). Ο πόθος του υπόδουλου Γένους για την Παιδεία είχε εκφραστεί ήδη από το 1797 από το Ρήγα Φεραίο, που εκπροσωπούσε τους πόθους όλων των Ελλήνων, με το «Υπέρ των Νόμων» Σύνταγμά του, στο οποίο υπογραμμιζόταν: «Όλοι χωρίς εξαίρεσιν έχουν χρέος να γνωρίζουν γράμματα... Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή με την οποία λάμπουν τα ελεύθερα έθνη...».

Επιπλέον, στα κείμενα του Αγώνα βρίσκουμε δείγματα της συνείδησης των Επαναστατών, ότι η Παιδεία είναι τόσοσ απαραίτητη όσον και η αναπνοή του ανθρώπου: στη Διακήρυξη της Συνελεύσεως της Επιδαύρου, στη Νομική Διάταξη της Ανατολικής Χερσονήσου της Ελλάδος

στα Σάλωνα (15 Νοεμβρίου 1821), στην Πελοποννησιακή Γερουσία (16 Μαρτίου 1822), που καλούσε τους Έλληνες να στείλουν τα παιδιά τους στο Σχολείο και εκήρυττε: «Στοχαστείτε ότι, αν παραμελήτε το χρέος σας, υποπίπτετε εις την οργήν του Κυρίου και της Πατρίδος...», επίσης, στο Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδος (Άστρος 29 Μαρτίου 1822), στην Α' Εθνική Συνέλευση της Επιδαύρου (1825), στο Σύνταγμα της Ελλάδος που ψηφίστηκε στην Τροιζήνα (1827).

Στο κάλεσμα, λοιπόν, των πρώτων Συνελεύσεων και Προκηρύξεων του ελεύθερου Έθνους έτρεξαν όλοι με θέρμη για Παιδεία και μόρφωση.

Αξίζει να υπογραμμιστεί, ότι κατά τη διάρκεια του Αγώνα, μέσα σε τόσες δυσκολίες, υπήρχαν σκέψεις ακόμη και για ίδρυση Πανεπιστημίου. Τέτοιες σκέψεις για την πνευματική ανόρθωση του Έθνους, μέσα σε τόσες αντιξοότητες που αντιμετώπιζε, προκαλούν σήμερα τον θαυμασμό μας και δίδουν εναργέστατο στίγμα του χρέους το οποίο έχουμε οι Έλληνες, μετά από 190 χρόνια ελεύθερου βίου. Ας μη λησμονάμε πως η φροντίδα για την Παιδεία είναι το γνησιότερο γνώρισμα της ευγενούς καταγωγής ενός Έθνους.

ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Οι Δάσκαλοι του Γένους υπήρξαν η δόξα του Έθνους μας, οι φορείς των αξιών και των ιδανικών της Ορθοδόξου πίστεως και της ελληνικής πατρί-

δας. Αποτελούν αιώνια εθνική κληρονομιά, ικανή να εμπνέει για μεγάλα έργα. Ειδικότερα για την εκπαίδευση αποτελούν ιερό σύμβολο και παράδειγμα. Αντιλαμβανόμενοι τη σημασία της μεγάλης αποστολής τους, κατόρθωσαν να υπερνικήσουν τις προσωπικές αδυναμίες και τα ελαττώματά τους και να δυναμώσουν μέσα τους τις αρετές της πίστεως και της φιλοπατρίας. Έτσι εξηγείται το γεγονός ότι αναδείχτηκαν σκαπανείς της ελευθερίας και πολλές φορές αγωνιστές μέχρι θανάτου.

Οι Δάσκαλοι του Γένους, από τα πρώτα χρόνια μετά την Άλωση της Κ/Πόλης, αγωνίστηκαν για να αναθερμάνουν τις καρδιές των υποδούλων ραγιαδών και να εξυψώσουν το εθνικό τους φρόνημα. Πολλοί ένιωθαν ότι η χριστιανική πίστη, μαζί με τ' άλλα αγαθά, φέρει και τον καρπό της φιλοπατρίας και γι' αυτό το λόγο επιτελούσαν και έργο ιεραποστόλων. Φώτιζαν το νου, θέρμαιναν την καρδιά και ενέπνεαν την αγάπη προς την Ορθόδοξη Εκκλησία. Προσέτι, αγωνίστηκαν μέχρι τέλους και εναντίον της ανίερης προπαγάνδας των Ρωμαιοκαθολικών και των Προτεσταντών. Αυτών, δηλαδή, που τη συμφορά του λαού μας την εξέλαβαν σαν ευκαιρία για τη διάδοση των αιρετικών τους δοξασιών. Έτσι, αναδείχθηκαν πραγματικοί εθνεγέρτες. Αγωνίστηκαν στις επάλξεις του πνεύματος προετοιμάζοντας τοιοιτοτρόπως τους νικηφόρους αγώνες στα πεδία των μαχών.

Πρέπει να σεμνυνόμαστε για τους ηρωικούς Δασκάλους του Γένους μας. Τους προμάχους της Πατρίδας και της Εκκλησίας μας. Οι μορφές τους ας μας εμπνέουν, υπενθυμίζοντάς μας πως είμαστε διάδοχοι και συνεχιστές της Ελληνο-

θοδόξου πορείας που χάραξαν.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΟΧΗ

Η ανεπίτρεπτη ανοχή του Ελληνικού Κράτους, τόσο απέναντι στις παραβάσεις των πολιτών, όσο και στις παρανομίες ορισμένων κρατικών λειτουργών είναι αυτή που δίνει υπόσταση και ζωή στον υπόκοσμο. Η ανασφάλεια είναι η πρώτη από τις κοινωνικές ανισότητες που πλήττει βάνανυα τους πιο αδύνατους πολίτες. Η τακτική αυτή αποτελεί και την πιο βασική αιτία της εγκληματικότητας που πλήττει σήμερα την κοινωνία μας.

Η δεκαετία που έκλεισε συνοδεύτηκε από την κοινωνική βία. Η χώρα μας παρουσίασε και παρουσιάζει πολλές περιπτώσεις δημόσιας αταξίας και «πεζοδρομιακής» βίας. Δηλαδή παρουσιάζουμε συμπτώματα πολλαπλάσια του μέσου ευρωπαϊκού όρου. Τα βίαια επεισόδια στο κέντρο της Πρωτεύουσας έχουν αποκτήσει χαρακτήρα ρουτίνας. Οι καταλήψεις σχολείων και Πανεπιστημίων είναι, επίσης, πολύ συνηθισμένες. Σωρία διαδηλώσεων δεν αρκούνται πλέον στις καταστροφές που προκαλούν, αλλά επιχειρούν και πολλούς ξυλοδαρμούς και μερικές φορές σε εντελώς αναίτια πρόσωπα. Στις μέρες μας έχουν απλώσει τα πλοκάμια τους στην ανοχύρωτη χώρα μας πολλές μορφές εγκλήματος που τρέφονται από την αδράνεια του κράτους, το οποίον, δυστυχώς, έχει προσλάβει τον χαρακτηρισμό θερμοκηπίου της ανομίας.

Μέσα στο 2010, σύμφωνα με την ΕΛ.ΑΣ., το κέντρο της Αθήνας έκλεισε 496 φορές από τις πορείες και τις στάσεις των εργαζομένων! (βλ. εφ. «Η Καθημε-

ρηνή», 27.2.11). Ήδη η χώρα μας επλήγνη και με τις, αδιανότες σε άλλη εποχή, καταλήψεις της Ακρόπολης από μέλη του Π.Α.Μ.Ε. κ.ά. Αλλά και η Νομική Σχολή, τελευταία, είχε καταληφθεί από τους 300 μετανάστες που δεν εννοούσαν ν' αποχωρήσουν. Δυστυχώς, έχει σήμερα κακοποιηθεί βάνουσα η εικόνα της Ελλάδος στα μάτια των ξένων.

Επαναλαμβάνουμε. Η ανοχή της κρατικής εξουσίας απέναντι στα στραβά του κόσμου είναι αυτή που δίνει τροφή και ζωή στον υπόκοσμο. Κατά τα φαινόμενα, δεν θα αλλάξει τίποτε από τις επαναλαμβανόμενες παρανομίες της κοινωνίας, αν δεν καταπολεμηθεί πρώτα η συνενοχή των υπευθύνων ταγών της Πολιτείας.

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ο φόβος είναι το συναίσθημα του κινδύνου που παραλύει τον άνθρωπο και του προκαλεί, σε ορισμένες περιστάσεις, την φυγή και τον τρόμο. Σήμερα ο φόβος έχει αναδειχθεί σε βασική έννοια κατανόησης των κοινωνιών. Ζούμε σε μια εποχή πιο φοβική από άλλες, από πολλές απόψεις. Ο φόβος μάς ακουμπάει όλους, άλλους περισσότερο και άλλους λιγότερο.

Υπάρχει, βέβαια, ο φυσιολογικός φόβος που στηρίζεται σε πραγματικά αίτια. Αλλά υπάρχει και ο παθολογικός φόβος, όταν μεγιστοποιούνται οι κίνδυνοι. Η φοβία είναι έννοια αναφερόμενη σε φανταστικούς κινδύνους. Και στην εποχή μας ο φόβος, υπ' αυτή την έννοια, είναι αρκετά διαδεδομένος.

Στην Κυψέλη υπάρχει ένα νεοκλασικό κτίριο όπου παρουσιάζονται συνεργασίες, από τον χώρο των εικαστικών, της ποί-

ησης και του κοινωνικοπολιτικού στοχασμού. Πριν λίγες μέρες εγκαινιάστηκε στο κέντρο αυτό μια έκθεση με θέμα ο «Φόβος» (βλ. εφ. «Η Καθημερινή», 6.3.11). Πρόκειται για μια έκθεση στην οποία συνεργάζονται σύγχρονοι καλλιτέχνες, με στόχο την κατανόηση της έννοιας του φόβου.

Ο καλλιτέχνης Νίκος Παπαδόπουλος, που έχει επιμεληθεί την έκθεση αυτή, απαντάει για τους δικούς του φόβους: «Το πρώτο που φοβάμαι είναι ο θάνατος. Φυσικά, υπάρχουν και άλλα πράγματα, μα αυτά είναι υποδεέστερα. Το ενδιαφέρον είναι πως όταν είσαι παιδί φοβάσαι λιγότερο. Μεγαλώνοντας πολλαπλασιάζονται οι σκέψεις του φόβου, τόσο που γίνονται όλο και πιο έντονες...».

Σύγχρονος στοχαστής, ο Ι. Ξηροτύρης, παρατηρεί: «Ο φόβος του σημερινού ανθρώπου προέρχεται, κυρίως, από εσωτερικά αίτια, που δεν βρίσκονται σε εξωτερικές απειλές, παρά είναι ριζωμένες στην ψυχή του ανθρώπου. Ο άνθρωπος σήμερα έχει διχοτομηθεί, έχει σχισθεί στα δύο. Και ανάμεσα σ' αυτά τα δύο χάνει ένα χάος, μέσα από το οποίο ανεβαίνει ο φόβος, το άγχος και η αγωνία».

Η σωστή στάση του σύγχρονου ανθρώπου αποτελεί επιτακτικό αίτημα. Οφείλει, δηλαδή, ο άνθρωπος να αντιδρά σωστά και ούτε να μεγαλοποιεί, ούτε να τρέφει φαντάσματα. Και εδώ, ίσως, είναι επίκαιρος ο ποιητής Κ. Καβάφης:

*«Τους Λαιστρυγόνas και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους σπίνει
εμπρός σου».*

(Ιθάκη)

Τό κατηγορητήριο ὄντως ἐθνοσωτήριο

Τί κατηγορητήριο! Ἰδού μεγάλη λέξις...
δηλοῦσα πανελληνικὰς ἀρχαιοτάτας ἐξεις...
Θέλουμε φῶς νά ἴδωμεν τήν φανεράν σπατάλην,
θέλουμε φῶς νά ψάξουμε τά κεντρικά ταμεῖα,
διότι αἰσθανόμεθα ἐξάντλησιν μεγάλην
καί τριετῆς μᾶς τυραννεῖ φρικώδης βουλιμία.
Θέλουμε νά γνωρίσουμε μέ τόν μικρόν Εὐρώτα
ποιός πίνει τοῦ πτωχοῦ λαοῦ τόν τίμιον ἰδρῶτα.

Θέλουμε φῶς νά μάθουμε ὁ κάθε βουλευφόρος
πόσα ἐντάλματα τραβᾷ εἰς τάς κλεινάς Ἀθήνας
κι' ὅταν στήν ἐπαρχία του ἀπέρχεται προώρως
πόσους διέρχεται τερπνούς καί μακαρίους μῆνας!
Θέλουμε φῶς νά μάθουμε οἱ βουλευταί τοῦ κράτους
ἂν εἶναι καθαρότεροι ἀπό τούς ἀποτάτους.

Θέλουμε φῶς νά δράμωμεν καί μέχρι τοῦ Κωλέττη,
κατόπιν νά κατέβουμε καί μέχρι Δεληγιάννη,
νά μάθουμε ποιός ἔφερε τό ἄτιμο ρουσφέτι
καί τώρα δέν μπορεῖ κανεῖς χωρίς αὐτό νά κάνει,
νά μάθουμε ποιός ἔκανε τόν τόπο μας λημέρι
κι' ὅλοι ἀπλώνουν κλέφτικο στούς θησαυρούς του χέρι.

Γεώργιος Σουρῆς

εκπαιδευτήρια (ΣΤΟΝ ΙΣΘΜΟ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ) «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

www.apostolospavlos.gr

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Αναζητήστε μας στο Διαδίκτυο, στη νέα μας ιστοσελίδα:

www.apostolospavlos.gr

Θα βρείτε την ταυτότητα των Εκπ/ρίων «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»
με ευρύ φάσμα της λειτουργίας και της δραστηριότητάς τους.

~~~~~
Οι εγγραφές σε όλες τις τάξεις για το σχολικό έτος 2011-2012
έχουν αρχίσει.

Ελάτε να γνωρίσετε τα Εκπαιδευτήριά μας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

Εκπαιδευτήρια “ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ”
Ισθμός Κορίνθου, Τ.Κ. 20100

τηλ.: 27410 - 29663 , Κιν: 6932 659820

fax: 27410 - 75727, e-mail: grammateia@apostolospavlos.gr